

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA POVIJEST**

**REVIDIRANI PLAN I PROGRAM
POSLJEDIPLOMSKOG DOKTORSKOG STUDIJA**

**Moderna i suvremena hrvatska povijest
u europskom i svjetskom kontekstu**

Zagreb, studeni / prosinac 2018.

1. UVOD

1.1. Razlozi za pokretanje studija

S obzirom na novo ustrojstvo studija povijesti na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, prema kojem su na diplomskom studiju predviđena usmjerenja po pojedinim znanstvenim područjima, logično je da se isti koncept primijeni i na strukturu poslijediplomskog doktorskog studija. Polazeći od toga, to jest od činjenice da je na diplomskom studiju predviđeno usmjerenje koje u sadržajnom smislu pokriva hrvatsku povijest od 19. do 21. stoljeća, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu smatra nužnim organizirati studij moderne i suvremene hrvatske povijesti kao samostalni program. Pokretanje programa poslijediplomskog studija iz hrvatske moderne i suvremene povijesti nalaže i istraživačka praksa. Suvremena hrvatska historiografija hrvatsku povijest u 19. stoljeću, napose razdoblje nakon 1848., i hrvatsku povijest u 20. stoljeću u novije vrijeme nastoji promatrati kao koherentno povezanu cjelinu. Brojna pitanja iz hrvatske povijesti u 20. i 21. stoljeću imaju, naime, svoje ishodište u 19. stoljeću i nemoguće ih je cjelovito obrađivati ukoliko se hrvatska povijest u istraživačkoj, odnosno u nastavnoj praksi nastavi pridržavati razdoblja Prvog svjetskog rata kao granice između «dugog» 19. i «kratkog» 20. stoljeća. Jednako tako, problematiku hrvatske moderne i suvremene povijesti nemoguće je razumjeti izvan europskog konteksta, odnosno izvan konteksta povijesnih kretanja na prostoru srednje i jugoistočne Europe. U tom smislu nužno je usmjeravati i studente poslijediplomskog doktorskog studija. S tim u vezi Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu drži nužnim da se utemelji program nastave na poslijediplomskom doktorskome studiju pod naslovom Hrvatska moderna i suvremena povijest u europskom i svjetskom kontekstu.

1.2. Dosadašnja iskustva predlagača u provođenju poslijediplomskih doktorskih studija i drugih poslijediplomskih studija

Nastavnici ovoga doktorskog studija vrsni su povjesničari, profesori Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Njihova znanstvena i stručna reputacija, kao i dosadašnji rezultati, potvrđeni su kroz brojne znanstvene radove i projekte, sudjelovanje na međunarodnim i domaćim znanstvenim skupovima te članstva u uglednim strukovnim i znanstvenim organizacijama. Do sada su izvodili nastavu i bili mentori magistarskim i doktorskim kandidatima na poslijediplomskom znanstvenom studiju hrvatske povijesti, koji se na Filozofskom fakultetu izvodi već nekoliko desetljeća i na kojemu su svoje kvalifikacije stekli gotovo svi vodeći hrvatski povjesničari. Sve to nedvojbeno ukazuje da posjeduju odgovarajuće kompetencije potrebne za obrazovanje mladih znanstvenika.

dr. sc. Damir Agičić, redoviti profesor u trajnom zvanju
dr. sc. Ivo Goldstein, redoviti profesor u trajnom zvanju
dr. sc. Iskra Iveljić, redoviti profesor u trajnom zvanju
dr. sc. Tvrtko Jakovina, redoviti profesor u trajnom zvanju
dr. sc. Ivica Šute, izvanredni profesor
dr. sc. Snježana Koren, docent
dr. sc. Nikola Anušić, docent
dr. sc. Goran Hutinec, docent
dr. sc. Hrvoje Klasić, izvanredni profesor

dr. sc. Ida Ograjšek-Gorenjak, docent
dr. sc. Martin Previšić, docent
dr. sc. Zvezdana Sikirić Assouline, docent
dr. sc. Branimir Janković, docent

1.3. Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata

Na temelju međusveučilišnih, odnosno međufakultetskih ugovora o suradnji moguće je da studenti dio studija u trajanju od jednog do najviše dva semestra provedu u inozemstvu. Pokretljivost studenata bit će usklađivana i s njihovim osobnim interesima. Vodstvo studija vodit će brigu o mogućnostima dobivanja međunarodnih i državnih stipendija, kao i stipendija različitih zaklada i ostalih poslovnih subjekata. Studij je otvoren i polaznicima drugih doktorskih studija u Hrvatskoj i u inozemstvu. Nastojat će se osigurati suradnja s profesorima iz inozemstva u izvođenju dijela nastave i u mentorskom radu sa studentima.

1.4. Mogućnost uključivanja studija ili njegovog dijela u zajednički (združeni) program s inozemnim sveučilištima

Na osnovi dugogodišnje suradnje Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s Oddelkom za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani organiziraju se redovite zajedničke doktorske radionice, kao i s kolegama sa Sveučilišta u Regensburgu.

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija, te kojem znanstvenom području i polju i grani (tj. područjima i/ili poljima, ako se radi o interdisciplinarnom programu) pripada

Naziv studija: **Hrvatska moderna i suvremena povijest u europskom i svjetskom kontekstu**

Studij pripada znanstvenom području humanističkih znanosti, znanstveno polje povijest.

2.1.1. Studij se u regulativnom i sadržajnom pogledu oslanja na vlastitu strategiju¹, strategiju Filozofskog fakulteta², kao i na Pravilnik o doktorskim studijima Sveučilišta u Zagrebu.³

2.2. Nositelj studija i suradne ustanove koje sudjeluju u pokretanju i izvođenju dokorskog programa

Nositelj studija je Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

2.3. Institucijska strategija razvoja doktorskih programa

¹ <https://dokt-hist-mod.ffzg.unizg.hr/?p=174>

² <http://dokumenti.ffzg.unizg.hr/blog/2018/04/07/razvojna-i-znanstvenoistrzivacka-strategija-filozofskog-fakulteta-sveucilista-u-zagrebu/>

³ http://inf.ffzg.unizg.hr/images/iduntjer/pravilnik_o_doktorskim_studijima_2016_procisceno.pdf

Znanstveni doktorski studij "Hrvatska moderna i suvremena povijest u europskom i svjetskom kontekstu" institucionalno je afiliran Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Sukladno novim razvojnim tendencijama u duhu proklamiranih načela Bolonjske deklaracije, u cilju što uspješnije realizacije ovakvog epohalno i problemski koncipiranog doktorskog studija predviđa se s jedne strane funkcionalna integracija i umrežavanje s ostalim doktorskim programima pokrenutima pri Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta, odnosno razvijanje intenzivne međuodsječke i međuinstitucionalne suradnje. Na taj bi se način osigurale i kontinuirano unapređivale temeljne pretpostavke visokoškolske nastave primjerene suvremenim europskim standardima: znanstveno-istraživačka i pedagoško-didaktička izvrsnost te horizontalna i vertikalna mobilnost studenata i nastavnika.

2.4. Inovativnost doktorskog programa

Program doktorskog studija koji je usmjeren na razdoblje moderne i suvremene hrvatske povijesti dosad nije postojao ni na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu niti na nekom od ostalih hrvatskih sveučilišta. Osim što polaznicima osigurava usku, ali nužnu specijalizaciju za razdoblje hrvatske povijesti 19. i 20. stoljeća, novost ovoga studija je u tome što je on intenzivan, što je nastava usko povezana sa znanstvenim projektima na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te što studente postupno, sustavno uvodi u tehniku samostalnog znanstveno-istraživačkog rada što jamči izradu kvalitetne doktorske disertacije. Mogućnost da studenti dio studija provedu na nekom od inozemnih sveučilišta, da sudjeluju u izvođenju nastave na preddiplomskom studiju, intenzivna komunikacija između nastavnika i studenata kao i aktivno sudjelovanje studenata u izvođenju nastave također su novine ovog doktorskog programa. Pritom će se posebice inzistirati na što je moguće većoj teorijskoj i metodološkoj profiliranosti doktorskih disertacija, implementaciji inter- i transdisciplinarnog pristupa istraživačkoj problematici te sustavno kultivirati umijeće problemskog i kritičkog mišljenja.

2.5. Uvjeti upisa na studij, posebno uvjeti za polaznike koji su stekli ranije kvalifikacije po studijskom sustavu prije 2005. godine.

Poslijediplomski doktorski studij mogu upisati isključivo kandidati koji su diplomski studij iz područja društveno-humanističkih znanosti završili s prosjekom ocjena iznad 4,00. Studenti koji su na dosadašnjem poslijediplomskom studiju postigli stupanj magistra znanosti mogu se upisati na studij uz uvjet da je njihov magistarski rad prilikom obrane bio ocijenjen ocjenom vrlo dobar, odnosno ocjenom izvrstan. Samo u iznimnim slučajevima, uz dodatne uvjete propisane od strane Vijeća programa, kandidat se na studij može upisati i s prosjekom ocjena koji se kreće u rasponu od 3,5 do 4,0, no u tom slučaju neće se razmatrati molbe onih kandidata čija je ocjena magistarskog rada niža od ocjene vrlo dobar. Prosjek ocjena postignut na diplomskom studiju i ocjena magistarskog rada se ne zbrajaju. Za upis na studij potrebno je položiti ispit iz jednog stranog (svjetskog) jezika te poznavati osnove rada na računalu (Word, Excel, internet).

2.6. Kriteriji i postupci odabira polaznika

a) uspjeh na prethodnim razinama studija (preddiplomski studij i diplomski studij te dodiplomski studij prije reforme visokoškolskog obrazovanja 2005.)

- b) ocjene magistarskog znanstvenog rada (na diplomskom studiju prije reforme visokoškolskog obrazovanja 2005.)
- c) studentske nagrade
- d) motivacijski razgovor s tročlanim povjerenstvom Vijeća doktorskog programa
- e) predloženi plan istraživanja
- f) interes pristupnika za studij u punom radnom vremenu

Nakon što Vijeće programa poslijediplomskog doktorskog studija ustanovi koji kandidati ispunjavaju uvjete za upis na studij oni stječu pravo upisa. U slučaju da broj kandidata koji ispunjavaju uvjete za upis na studij premašuje planirani broj od najviše 20 polaznika, prednost pri upisu imat će oni kandidati koji imaju viši prosjek ocjena na diplomskom studiju, koji već imaju objavljene znanstvene radovi ili su dobitnici nagrada.

2.7. Kompetencije koje student stječe završetkom studija, mogućnost nastavka znanstveno-istraživačkog rada, mogućnost post-doktorskog usavršavanja te mogućnosti zapošljavanja u javnom i privatnom sektoru.

Nakon završenog poslijediplomskog doktorskog studija polaznik stječe akademski stupanj doktora humanističkih znanosti, znanstveno polje povijesti. Završetkom studija polaznik stječe sposobnost za samostalno bavljenje znanstvenim radom u oblasti historiografije i rješavanja složenih istraživačkih pitanja iz hrvatske povijesti u 19. odnosno u 20. stoljeću. Isto tako, student tijekom studija dobiva nužne temelje za kontinuirano, cjeloživotno usavršavanje, koje je nužno za znanstveno-istraživački rad na području hrvatske moderne i suvremene povijesti. Nakon završenog doktorskog studija polaznici se mogu nastaviti usavršavati na post-doktorskim programima u inozemstvu odnosno u zemlji. U znanosti polaznici koji su stekli doktorat iz hrvatske moderne i suvremene povijesti mogu raditi u javnim, odnosno privatnim znanstveno-nastavnim, znanstvenim i drugim ustanovama u kojima postoji potreba za specijalistom za modernu i suvremenu hrvatsku povijest. S obzirom na to da program poslijediplomskog doktorskog studija iz hrvatske moderne i suvremene povijesti u europskom kontekstu omogućava polaznicima i stjecanje opsežnih znanja iz kulturne povijesti, studenti koji su završili studij mogu raditi i u različitim kulturnim institucijama. Postoji i mogućnost zapošljavanja završenih studenata u različitim stručnim službama u okviru državne uprave, diplomacije, kao i u turizmu, izdavačkoj djelatnosti i slično. Dodatni cilj studija je razvijanje umijeća usmene i pismene prezentacije znanja, kompetencija te istraživačkih rezultata i to jednako stručnoj, kao i široj javnosti. Na taj bi se način obrazovali svestrani i kreativni stručnjaci sposobni odgovoriti na izazove suvremenoga društva znanja koji će, osim toga, moći znatno doprinijeti dinamičnijem razvoju ne samo hrvatske akademske zajednice, nego i društva u cjelini.

Završetkom poslijediplomskog doktorskog studija "Moderna i suvremena hrvatska povijest u europskom i svjetskom kontekstu" stječe se akademski stupanj doktora humanističkih znanosti s kraticom dr.sc.

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Struktura i organizacija doktorskog programa. Organizacija studija u punom radnom vremenu (full-time) i studija s dijelom radnog vremena (part-time).

Program poslijediplomskog doktorskog studija Hrvatske moderne i suvremene povijesti u europskom i svjetskom kontekstu traje šest semestara a polaznik mora skupiti ukupno 180 ECTS bodova. Bodovno opterećenje raspodijeljeno je na nekoliko modula: obavezni predmeti, izborni predmeti, individualni rad (privatissimum) izvannastavne aktivnosti te izrada i obrana nacrtu disertacije kao i izrada i obrana disertacije. Obavezni predmeti donose 20 ECTS, 5 doktorskih seminara 15 ECTS, izborni 12 ECTS, individualni rad 15 ECTS. Obaveznim izvannastavnim aktivnostima polaznici mogu steći 105 ECTS a optativnima 39 ECTS.

Program se sastoji od četiri obavezna predmeta, tri obavezna doktorska seminara izbornih predmeta i individualne nastave. Nastava iz obaveznih i izbornih predmeta odvija se u obliku seminara što znači da pretpostavlja aktivnu participaciju studenata. Ispiti iz obaveznih predmeta koji se odnose na hrvatsku modernu i suvremenu povijest te na teorijsko-metodološki okvir odvijaju se u obliku rasprave studenata i nastavnika o temi koju student slobodno bira i obrađuje u formi problemskog eseja. Izborni predmeti mijenjaju se nakon završetka svakog ciklusa. Nastava iz obaveznih i izbornih predmeta koncipirana je problemski i to vodeći računa o specifičnim istraživačkim interesima i stručnim potrebama doktoranada. Sukladno tome pretpostavlja njihovu aktivnu participaciju kako u smislu predlaganja, pa i osmišljavanja konkretnih nastavnih sadržaja, tako i u pogledu izvršavanja nastavnih obveza.

Izborne predmete student bira slobodno ili na preporuku savjetnika, odnosno mentor. Posrijedi su izborni predmeti iz ponude poslijediplomskog doktorskog studija «Moderna i suvremena hrvatska povijest u europskom i svjetskom kontekstu», iz ponude ostalih doktorskih studija na Filozofskom fakultetu te iz ponude doktorskih studija na Sveučilištu u Zagrebu. Izborni predmeti moraju korespondirati sa sadržajima iz hrvatske, odnosno iz europske i svjetske povijesti u 19. i 20. stoljeću.

Ukoliko izborni predmet izabere manje od pet studenata, ili čak samo jedan od studenata, nastava iz izbornog predmeta, uz suglasnost nositelja izbornog predmeta, može se organizirati i u obliku individualne nastave. Odluku o tome donosi Vijeće programa poslijediplomskog doktorskog studija.

Osim u obliku obaveznih i izbornih predmeta, nastava na poslijediplomskom doktorskome studiju odvija se i u obliku doktorskih seminara, odnosno u obliku individualne nastave. Doktorske seminare izvode nastavnici i znanstvenici koji su kompetentni za razdoblje, odnosno za problematiku koju student namjerava obrađivati u doktorskome radu. Broj studenata u seminaru ne može biti manji od pet, niti veći od deset. Odabir literature koju će studenti na seminaru raditi prepušten je voditelju doktorskog seminara, no ključni cilj seminara je pripremiti polaznike za sastavljanje i obranu sinopsisa doktorske disertacije te za rad na disertaciji. U doktorskome seminaru sudjeluju svi studenti. Barem jedanput u tijeku akademske godine na seminaru se organiziraju javne prezentacije doktorskih sinopsisa, na kojima sudjeluje više nastavnika.

Individualnu nastavu u načelu izvodi mentor, no uz odobrenje Vijeća programa u cijelosti ili djelomično može je izvoditi i svaki od nastavnika koji sudjeluje u izvođenju programa.

Tijekom trećeg, četvrtog, petog i šestog semestra nastava se odvija isključivo u obliku doktorskih seminara te individualnog rada. Uz doktorski seminar student je u trećem, četvrtom, petom i šestom semestru obavezan upisati i jedan od izbornih predmeta iz ponude poslijediplomskog znanstvenog dokorskog studija «Moderna i suvremena hrvatska povijest u europskom i svjetskom kontekstu», iz ponude ostalih doktorskih studija na Filozofskom fakultetu te iz ponude doktorskih studija na Sveučilištu u Zagrebu ponude programa.

Ispiti iz obaveznih predmeta polažu se nakon prvog, odnosno nakon drugog semestra. Osim položenih ispita iz obaveznih predmeta, za upis u treći semestar student je obavezan položiti i ispit iz drugog stranog (svjetskog) jezika, kao i ispit iz izbornih predmeta. Obaveza je Vijeće programa da u suradnji s nastavnikom osigura da sadržaj ispitivane građe znatnije ne optereti studenta.

3.1.1. Izlazne kompetencije

Po završetku studija njegovi polaznici će moći:

- produbiti poznavanje ključnih fenomena hrvatske povijesti 19. i 20. stoljeća
- impostirati ključne fenomene hrvatske povijesti 19. i 20. stoljeća u europski kontekst
- poznavati temeljne teorijske paradigme, središnje historijske subdiscipline, ključne metode i koncepte suvremene historijske znanosti
- artikulirati historiografski relevantna istraživačka pitanja
- kritički analizirati podatke iz literature i izvora i koristiti ih u vlastitom istraživanju
- primijeniti odgovarajuća znanja o teorijskim paradigmama, historijskim subdisciplinama, metodama i konceptima na vlastito područje istraživanja
- samostalno predlagati teorijsko-metodološku konceptualizaciju svog dokorskog rada
- napisati i obraniti sinopsis disertacije
- oblikovati cjelovitu interpretaciju odabrane teme istraživanja
- pisati vlastite znanstvene radove od tekstova manjeg opsega do disertacije i referate te biti spreman diskutirati o svome i tuđim radovima i referatima
- usvojiti važnost kontinuiranog reflektiranja vlastite istraživačke i analitičko-interpretativne prakse
- poznavati i primjenjivati različite historijske subdiscipline (politička, diplomatska, socijalna, kulturna historija, historija svakodnevice, rodna historija, historijska demografija, komparativna historija, historija znanosti)
- sudjelovati u znanstveno-istraživačkim projektima
- aktivno sudjelovati u akademskoj i znanstvenoj javnosti
- uspostavljati međunarodne kontakte i participirati u međunarodnoj znanstvenoj zajednici (sudjelovanjem na doktorskim radionicama i znanstvenim skupovima)

3.1.2. Obaveze studenata, nastavnika i mentora

Za redovito odvijanje programskih aktivnosti nadležan je voditelj studija a za izvođenje nastave iz obaveznih i izbornih predmeta nositelj dotičnog predmeta. Nastava se u pravilu održava petkom i subotom kako bi je mogli pohađati polaznici koji jesu u sustavu znanosti i visokog obrazovanja (full-timeri) i oni koji to nisu (part-timeri). O nemogućnosti redovitog pohađanja nastave doktorandi moraju na vrijeme obavijestiti nositelja predmeta.

Studenti su dužni redovito savladavati predviđeni program uz pomoć studijskoga savjetnika, te ga na vrijeme izvijestiti o svim nepredviđenim okolnostima i teškoćama. Savjetnici pomažu u odabiru izbornih predmeta i njihovoj organizaciji, posebice ako se izvode izvan samog doktorskog studija. Dužni su pomoći doktorandima u izradi hodograma studija te pratiti njihov napredak. Savjetnici po potrebi pomažu i pri odabiru mentora te predlaganju teme doktorata. Obaveze mentora formalno počinju nakon službenog prihvaćanja sinopsisa i mentora, no de facto se od studenta predloženi ali još nepotvrđeni mentor uključuje i na razini prijave teme. Glavnina obaveza mentora odnosi se na pomoć tijekom procesa pripreme i izrade disertacije te završavaju uspješnom obranom disertacije. Mentor je dužan uputiti doktoranda na relevantnu literaturu i izvore, te mu pomoći pri odabiru optimalnog metodološko-teorijskog okvira. Mentor po potrebi upućuje doktoranda na konzultacije s drugim nastavnicima, specijalistima za pojedino područje. Doktorandi su dužni mentora izvještavati o svom radu na disertaciji, te ga na vrijeme obavijestiti o eventualnim poteškoćama. Promjena teme i mentora moguća je isključivo putem ponovnog pokretanja procedure.

Tablica: Studijski program po semestrima

PRVI SEMESTAR

Predmet /oblik nastave	Nositelj predmeta	Sati predavanja	Sati vježbi	ECTS bodovi
Hrvatska predmoderna i moderna povijest	Prof. dr. Iskra Iveljić	30	/	5
Hrvatska moderna i suvremena povijest	Prof. dr. Ivo Goldstein	30	/	5
Izborni predmet		16		2
Izborni predmet		16		2

DRUGI SEMESTAR

Hrvatska suvremena povijest	Prof. dr. Tvrтко Jakovina	30	/	5
Teorijske paradigme i analitičko-interpretativne metode u suvremenoj historijskoj znanosti	Doc. dr. sc. Branimir Janković	30	/	5
Izborni predmet		16		2
Doktorski seminar	Prof. dr. Damir Agičić	10	10	3

TREĆI SEMESTAR

Doktorski seminar	Prof. dr. Damir Agičić	10	10	3
Izborni predmet		16	/	2
Izborni predmet		16	/	2

ČETVRTI SEMESTAR

Doktorski seminar	Prof. dr. Damir Agičić	10	10	3
Izborni predmet		16	/	2
Individualna nastava		30	/	5

PETI SEMESTAR

Doktorski seminar	Prof. dr. Damir Agičić	10	10	3
Individualna nastava		30	/	5

ŠESTI SEMESTAR

Doktorski seminar	Prof. dr. Damir Agičić	10	10	3
Individualna nastava		30	/	5

3.2. Popis obveznih i izbornih predmeta i/ili modula s brojem sati aktivne nastave i brojem ECTS-bodova.

Obvezni predmeti:

Hrvatska moderna i suvremena povijest - 30 nastavnih sati (15X2),

Predmoderna i moderna hrvatska povijest – 30 nastavnih sati (15X2),

Hrvatska suvremena povijest (1918-2006) – 30 nastavnih sati (15X2),

Teorijske paradigme i analitičko-interpretativne metode u suvremenoj historijskoj znanosti - 30 nastavnih sati (15X2)

Doktorski seminari:

5 doktorskih seminara u 5 semestara (10 P+10 S) – ukupno 50 sati predavanja, 50 sati seminara

Izborni predmeti:

Hrvatska nacija i nacionalizam: od pučkog i staleškog protonacionalizma do moderne nacije – 16 nastavnih sati (8x2)

Djetinjstvo i adolescencija u Hrvatskoj 19. st. – 16 nastavnih sati (8x2)

Hrvatsko-srpski/srpsko-hrvatski odnosi u 19. stoljeću: problemi komparativnohistorijskih i interkulturnih pristupa – 16 nastavnih sati (8x2)

Latinitet u hrvatskom društvu 19. stoljeća – 16 nastavnih sati (8x2)

Javno zdravstvo i socijalizacija medicine u 20. stoljeću (8x2)

Vanjska politika socijalističke Jugoslavije – 16 nastavnih sati (8x2)

Jugoslavija u detantu – 16 nastavnih sati (8x2)

Hrvatsko selo u 19. stoljeću u europskom kontekstu – 16 nastavnih sati (8x2)

Građanski neposluh u modernoj povijesti – 16 nastavnih sati (8x2)

Pučko nasilje u 19. stoljeću – 16 nastavnih sati (8x2)

Hrvatska mjesta pamćenja – 16 nastavnih sati (8x2)

Svakodnevice zagrebačkog građanstva u 19. i 20. stoljeću – 16 nastavnih sati (8x2)

Svakodnevice socijalističke Hrvatske – 16 nastavnih sati (8x2)

Ženske udruge u prvoj polovici 20. stoljeća – 16 nastavnih sati (8x2)

Povijesna epidemiologija modernoga doba – 16 nastavnih sati (8x2)

Izvori i metode istraživanja u povijesnoj demografiji – 16 nastavnih sati (8x2)

Vizualizacija hrvatskog 19. stoljeća – građansko društvo, politika i umjetnost kroz vizualne izvore - 16 nastavnih sati (8x2)

Totalitarizam i masovna politika, 1900.-1945. – 16 nastavnih sati (8x2)

Tranzicija hrvatskih elita iz Habsburške Monarhije u jugoslavensku državu – 16 nastavnih sati (8x2)

Politika povijesti: teorijska polazišta i prakse u socijalističkoj Jugoslaviji i suvremenoj Hrvatskoj- 16 nastavnih sati (8x2)

3.3. Obvezatne i izborne aktivnosti i kriteriji za njihovo izražavanje u ECTS-bodovima

OBAVEZNE AKTIVNOSTI

a) izrada sinopsisa doktorske disertacije – 5 ECTS

b) 2 izvorna znanstvena rada – ukupno maksimalno 40 ECTS

- c) sudjelovanje u nastavi 2 semestra (full-timeri) – 5+5 ECTS
- d) izrada doktorske disertacije – 50 ECTS

IZBORNE AKTIVNOSTI

- a) terensko (arhivsko) istraživanje – 16 ECTS
- b) 2 pregledna rada (part-timeri)- 8+8 ECTS
- c) sudjelovanje izlaganjem na radionici 2 ECTS
- d) sudjelovanje izlaganjem na konferenciji 5 ECTS

Obaveze studenata koji su u sustavu znanosti i visokog obrazovanja jednake su obavezama studenata koji nisu u sustavu znanosti i visokog obrazovanja.

Do kraja šestog semestra u suradnji s mentorom student je obavezan izraditi dva izvorna znanstvena rada u opsegu ne manjem od 1,5 i ne većem od 2,5 autorska arka. Nakon pozitivne recenzije dvojice recenzenata ti radovi moraju biti objavljeni ili prihvaćeni za objavljivanje u jednoj od relevantnih domaćih ili inozemnih historiografskih publikacija. Objavljeni ili za objavljivanje prihvaćeni znanstveni radovi, što se dokazuje potvrdom redakcije, uvjet su da kandidat pristupi obrani doktorske disertacije. Recenzirani rad opsega od 1,5 do 2 autorska arka donosi 15 bodova, a rad opsega od 2 do 2,5 autorskih araka 20 bodova. Tijekom studija polaznik je s prethodnim priopćenjem obavezan sudjelovati na dva znanstvena skupa. Sudjelovanje na znanstvenom skupu s prethodnim priopćenjem donosi 5 bodova. Polaznik se, tijekom petoga i šestog semestra, u dogovoru s mentorom, odnosno s predmetnim nastavnikom, može uključivati u nastavni proces na nižim razinama nastave (preddiplomska i diplomatska). Sudjelovanje u nastavi ukupno ne može prijeći 10 sati (5X2) nastave po semestru i donosi 5 ECTS bodova po semestru.

Studenti koji umjesto terenskog (arhivskog) istraživanja odaberu pisanje preglednih radova, za svaki rad dobivaju po 8 ECTS bodova. Radove su obavezni predati do kraja 6. semestra.

3.4. Opis svakog predmeta i/ili modula

Naslov kolegija:	Predmoderna i moderna hrvatska povijest		
Broj ECTS bodova:	5 bodova	Ukupno sati nastave:	30 sati
Način polaganja ispita:	Pismeno		50 %
	Usmeno		30%
	Pismeno i usmeno		
	Ostali načini		Aktivnost na nastavi 20%
Cilj predmeta:			
Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa rezultatima ali i problemima istraživanja suvremene hrvatske historiografije o predmodernoj i modernoj hrvatskoj povijesti;			

upućivanje na moguće nove pristupe i teme u istraživanju hrvatske povijesti u dugom 19. stoljeću; razvijanje sposobnosti za samostalno služenje historiografskom literaturom i izvorima za hrvatsku povijest 19. stoljeća; razvijanje kritičnog odnosa prema historiografskoj literaturi i prema izvornoj građi; razvijanje sposobnosti za samostalno istraživanje povijesnih pojava koje pripadaju razdoblju hrvatske povijesti između 1790. i 1918. godine, a koje su ili fragmentarno, necjelovito obrađene, ili uopće nisu bile predmetom istraživanja hrvatske historiografije. Studente se upućuje na kontekstualizaciju hrvatske povijesti u srednjoeuropskom i jugoistočnoeuropskom okviru te na komparativni pristup.

Okvirni sadržaj predmeta:

Predmet je koncipiran na način da u formi promjenjivog broja problemskih kolegija, koji se u tematskom smislu mijenjaju nakon svakog ciklusa, studentima pruže obavijesti o onim pitanjima hrvatske povijesti u razdoblju od 1790. do 1918. godine koja na preddiplomskom, odnosno na diplomskom studiju ili nisu bila obrađivana, ili su bila prezentirana u skraćenom obliku, tj. u obliku osnovnih obavijesti. U okviru ovog ciklusa nastavnici koji izvode nastavu iz predmeta predložili su slijedeće kolegije: Hrvatsko školstvo u drugoj polovici 19. stoljeća, Modernizacija u Hrvatskoj: europski modeli i hrvatske specifičnosti, Hrvatska historiografija nakon sloma Jugoslavije, Ideološke i političke strukture na hrvatskom prostoru u 19. stoljeću, Građanska kultura kao nacionalna kultura, Katolicizam na hrvatskom prostoru u 19. stoljeću.

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Studenti će moći:

- produbiti poznavanje ključnih fenomena hrvatske povijesti 19. i 20. stoljeća te ih impostirati u europski kontekst;
- samostalno istražiti pojedine teme hrvatske povijesti u 19. stoljeću i rezultate istraživanja oblikovati u pismeni rad opremljen kritičkim aparatom te rađen na literaturi i izvorima;
- oblikovati cjelovitu interpretaciju odabrane teme istraživanja
- biti spreman diskutirati o svome i tuđim radovima i referatima
- usvojiti važnost kontinuiranog reflektiranja vlastite istraživačke i analitičko-interpretativne prakse

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Osnova za vrednovanje rada pojedinog studenta je njegovo redovito pohađanje nastave, aktivnost na nastavi, kvaliteta obavljenih zadataka izvan nastave. To će na zaključnu ocjenu utjecati u omjeru od 30 posto. Na zaključnu ocjenu u omjeru od 70 posto utjecat će pisani rad koji će student raditi tijekom semestra na temelju relevantne domaće i strane literature i izvora.

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Iz literature koja se odnosi na razdoblje hrvatske predmoderne i moderne povijesti studentu će biti preporučena literatura potrebna za izradu problemskog eseja opsega do 15 kartica o kojem će s nastavnikom raspravljati na ispitu. Ovdje se navode neki od naslova:

Red. br.	Naziv
1	Iskra Iveljić (ur.), <i>The Entangled Histories of Vienna, Zagreb and Budapest (18th - 20th Century)</i> , Zagreb, 2015.
2	Dinko Župan, <i>Mentalni korzet. Spolna politika obrazovanja žena u Banskoj Hrvatskoj (1868.- 1918.)</i> , Osijek, Slavonski Brod, 2013.
3	Peter Vodopivec, Aleš Gabrič (ur.), <i>The Role of Education and Universities in Modernization Processes in Central and South-Eastern European Countries in 19th and 20th Century</i> , Ljubljana, 2011.
4	Judson, Pieter, <i>Povijest Habsburškog Carstva</i> , Zagreb, 2018.
	Miroslav Jovanović, Slobodan Naumović (ur.), <i>Gender Relations in Southeastern Europe</i> , Beograd-Graz, 2002.
	Tihana Luetić, <i>Studenti Sveučilišta u Zagrebu (1874-1914): društveni život, svakodnevica, kultura, politika</i> , Zagreb, 2012.
	Nira Yuval-Davis, <i>Rod i nacija</i> , Zagreb, 2004.
Dopunska literatura:	
	Ulf Brunnbauer, Klaus Buchenau, <i>Geschichte Südosteuropas</i> , Ditzingen, 2018.
	Damir Barbarić (ur.), <i>Fin de siecle Zagreb-Beč</i> , Zagreb, 1997.
	Nikola Batušić, Zoran Kravar, Viktor Žmegač, <i>Književni protusvjetovi: Poglavlja iz hrvatske moderne</i> , Zagreb, 2001.
	Tihomir Cipek, Olivera Milosavljević (ur.), <i>Kultura sjećanja. Povijesni lomovi i svladavanje prošlosti: 1918</i> , Zagreb, 2007
	Wolfgang Höpken, Holm Sundhausen (ur.), <i>Eliten in Südosteuropa. Rolle, Kontinuitäten, Brüche in Geschichte und Gegenwart</i> , München, 1998.

NASTAVU IZVODE:

Voditelj:

Dr. sc. Iskra Iveljić, redovita profesorica

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime
1.	Doc. dr. Ida Ograjšek Gorenjak
2.	
3.	

		Hrvatska moderna i suvremena povijest	
Broj ECTS bodova:	5	Ukupno sati nastave:	30
Način polaganja ispita: (način vrednovanja)		Pismeno	pismeni rad 50%
		Usmeno	usmeni ispit 30%
		Pismeno i usmeno	
		Ostali načini	aktivno sudjelovanje u nastavi 20%
Cilj predmeta:			
<p>Nastava je seminarskog tipa. Cilj predmeta je upoznati studente s dosadašnjim historiografskim dosezima o hrvatskoj modernoj i suvremenoj povijesti, upoznati ih s problemima istraživanja i mogućnostima novih istraživačkih pristupa u obradi hrvatske povijesti potkraj 19. i u prvoj polovini 20. stoljeća, osposobiti ih u metodološkim postupcima za uočavanje specifičnosti i varijacija, za kritičku analizu, ocjenu i sintezu te za znanja koja su im potrebna za samostalno rješavanje historiografskih problema na interdisciplinarni način.</p>			
Okvirni sadržaj predmeta:			
<p>Predmet će obuhvatiti razdoblje modernizacijskih procesa koje u hrvatskom društvu inicijalno počinje već potkraj 18. stoljeća, a naglašenije sredinom 19. te uz primjetne diskontinuitete traje tijekom čitavog 20. stoljeća. U tom razdoblju odvijali su se ključni procesi oblikovanja modernoga društva i hrvatske nacije (i drugih nacija na hrvatskom prostoru). Predmet će propitivati temeljne pretpostavke i uvjete u kojima su se ti procesi odvijali, njihovu ovisnost o vanjskim i unutarnjim čimbenicima, međusobnu isprepletenost te usporedivost sa sličnim procesima u Europi i svijetu. Nastava ovog predmeta koncentrirat će se na obradu i analizu povijesnih segmenata koji tvore složeno tkivo liberalnih i tradicionalnih struktura te pojedinih problemskih tema tzv. dugog trajanja, kao što su, primjerice, agrarno pitanje, urbanizacija, industrijalizacija, nacionalne ideologije, državni sustavi i gospodarske koncepcije, prometna integracija, demografski procesi, građanska kultura, vojna komponenta, vjerska pitanja. Također, pozornost će se usmjeriti na obradu razdoblja i tema iz područja društvenog života kraja 19. i prve polovice 20. stoljeća koje u hrvatskoj historiografiji nisu uopće obrađene, ili su pak interpretirane iz generalne povijesne perspektive bez dovoljno konkretnih poredbenih istraživanja europskih modela i hrvatskih posebnosti (svakodnevnica, obiteljske strukture, žensko pitanje, obrazovanje i školstvo). Time će se nastojati barem donekle postići otklon od prevladavajućih tema iz političke povijesti te ujedno postići što ravnomjernija obrada svih hrvatskih povijesnih regija.</p>			
Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:			
<p>Očekuje se da će studenti nakon položenog ispita steći relevantna znanja iz hrvatske moderne i suvremene povijesti, osposobiti se za prezentiranje rada uz argumentirano vođenje javne rasprave, usvojiti vještinu kritičkog vrednovanja izvora i literature te promicati napredak društva temeljenog na znanju.</p>			
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:			
<p>Vijeće programa, u suradnji s nositeljem predmeta, organizirat će vrednovanje nastave putem anonimne ankete.</p>			
Literatura potrebna za polaganje ispita:			
Red. br.	Po prethodnom dogovoru s nastavnikom		

Voditelj:

Dr. sc. Ivo Goldstein, redoviti profesor

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime
	Dr. sc. Ivica Šute, izvanredni profesor
	Dr. sc. Goran Hutinec, docent
	Dr. sc. Martin Previšić, docent

Naslov kolegija:		Hrvatska suvremena povijest	
Broj ECTS bodova:	5	Ukupno sati nastave:	30
Način polaganja ispita: (način vrednovanja)	Pismeno	pismeni rad	40%
	Usmeno	usmeni ispit	50%
	Pismeno i usmeno		
	Ostali načini	aktivno sudjelovanje u nastavi	10%
Cilj predmeta:			
Cilj predmeta je upoznati studente s temeljnim političkim i društvenim procesima u hrvatskom društvu u 20. stoljeću, povezanosti s europskim i svjetskim političkim procesima, odnosno s načinom na koji su ona obrađena u hrvatskoj historiografiji. Cilj predmeta je upoznati studente sa suvremenim metodama istraživanja, odnosno s nužnošću otvaranja novih istraživačkih pitanja.			
Okvirni sadržaj predmeta:			
Povijest hrvatskog društva u 20. stoljeću ključan je dio hrvatske nacionalne povijesti, jer se u njemu odvijaju procesi koji imaju presudan utjecaj na formiranje današnje hrvatske zbilje, pa onda i identiteta hrvatske nacije i hrvatskog društva u cjelini. Isto tako, u 20. stoljeću određuju se procesi koji definiraju daljnji hrvatski razvoj i određuju alate za analizu Hrvatske danas i u budućnosti. Istraživanje hrvatske povijesti, osobito hrvatskoga društva u 20. stoljeću, usprkos određenim rezultatima, još je razmjerno slabo obrađeno i kada je riječ o suvremenim metodološkim konceptima, ali i po broju obrađenih tema. U proteklim desetljećima istraživanje ovog odsječka hrvatske povijesti			

uglavnom je bilo pod snažnim utjecajem politike, pa su istraživači ili izbjegavali poduzeti osjetljiva istraživanja, ili su zbog cenzure, a još više samocenzure, limitirani u svojim istraživačkim pitanjima, a pogotovo u odgovorima koje su davali. Patronat politike nad historijskom znanošću uvijek je krajnje štetan, jer zainteresirana stručna i opća javnost, trebaju o različitim pitanjima nedavne prošlosti dobiti prave, realne, istinske odgovore, kako bi mogli ocijeniti trenutno suvremeno stanje i znati odabrati prave odgovore za budućnost. Radi se o razdoblju u kojem je Hrvatska prošla kroz najveće promjene – dva svjetska rata, ratove 1990' koji su imali regionalan karakter, vrijeme u kojem je došlo do promjene pet društvenih sustava. Nastojanje da se izgrade moderne institucije u ovakvim su okolnostima, bile su neobično izazovne. Istovremeno se od dominantno ruralnog društva Hrvatska pretvorila u dominantno urbani svijet. Iseljavanje je kroz čitavo ovo vrijeme, ostalo trajni fenomen hrvatske prošlosti. U 20. stoljeću Hrvati su prvi puta masovnije djelovali globalno; mnogi postaju diplomati, međunarodni funkcioneri, uče se da u velikom svijetu ne moraju biti samo objekti. U ovom kolegiju doktorande će se nastojati upoznati s dubljim procesima u društvu, prvenstveno krećući od analize nekih temeljnih fenomena ovoga razdoblja - ideologije, problema međuetničkih odnosa (podjela, sukoba, zločina ili pak suradnje i suživota), funkcioniranja unutar većih integracija, te urbanizacije zemlje. Ideologije koje su obilježile 20. stoljeće – nacifašizam i komunizam – obilježile su i hrvatsko društvo toga razdoblja. Seljačka ideologija Stjepana Radića, prisutna početkom 20. stoljeća u mnogim zemljama Europe, bila je također od ključne važnosti za hrvatsko društvo. Sve se te ideologije mogu analizirati komparativnom metodom, ali i kao međusobno konkurentne. U svakom slučaju, potrebno ih je, kao i cjelokupnu prošlost Hrvata u 20. stoljeću, tumačiti i gledati jedino unutar konteksta u kojem je Hrvatska postojala. Dobro poznavanje prilika u Kraljevini i republikanskoj Jugoslaviji, ali i Austro-Ugarskoj ili Europskoj Uniji, nužno je za shvaćanje naše prošlosti u tome vremenu. Međuetnički odnosi jedno su od ključnih pitanja Hrvatske 20. stoljeća, hrvatska sposobnost života u višenacionalnoj zajednici, ali i izazovi novog doba: što je prelazak iz seljačkog u srednje-razvijeno društvo i vanjska politika koja je otvorila svijet za dotada male i periferne narode, značila. Cilj je otvoriti teme koje su historiografski relevantne, posebno one koje opterećuju društvo u 21. stoljeću, poput politike povijesti, manipulacije brojevima žrtava i slično. Interdisciplinarni i multiarhivski pristup istraživanju jamstvo je moderne i odgovorne historiografije.

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Očekuje se da će studenti nakon položenog ispita steći složeniji i suptilniji pogled na najvažnije fenomene iz hrvatske povijesti, biti bolje osposobljen koristiti suvremena metodološka znanja u istraživanju i pisanju, kao i javnoj komunikaciji znanstvenih spoznaja.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Vijeće programa, u suradnji s nositeljem predmeta, organizirat će vrednovanje nastave putem anonimne ankete.

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
1	

Dopunska literatura:

Red. br.	Naziv

NASTAVU IZVODE:

Voditelj: Dr. sc. Tvrtko Jakovina, redoviti profesor	
Suradnici:	
Red. br.	Ime i prezime
1.	Dr. sc. Hrvoje Klasić, izv. prof.
2.	Dr. sc. Snježana Koren, doc.
3.	
4.	

Naslov kolegija:	Teorijske paradigme i analitičko-interpretativne metode u suvremenoj historijskoj znanosti		
Broj ECTS bodova:	5	Ukupno sati nastave:	30
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		X
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
Cilj predmeta je upoznavanje s glavnim teorijskim paradigmama, analitičko-interpretativnim metodama i istraživačkim orijentacijama u raznorodnim područjima i poljima, poddisciplinama i pravcima suvremene historijske znanosti, počevši od druge polovice 20. stoljeća i s naglaskom na modernu i suvremenu povijest. Poseban fokus bit će na razmatranju potencijalnih primjena određenih teorija i metoda za potrebe doktorandskih istraživanja, što ima za svrhu omogućiti doktorandima prikladnu konceptualizaciju vlastitih istraživanja i samog doktorskog rada te poboljšati analizu i interpretaciju korištenih izvora. Time će se doktorandska istraživanja nastojati teorijski, metodološki, konceptualno i analitički povezivati s postojećim međunarodnim istraživanjima u suvremenoj historiografiji.			
Okvirni sadržaj predmeta:			
S obzirom da suvremenu historijsku znanost obilježava iznimna pluralnost teorijskih paradigmi i pravaca, historijskih subdisciplina i teorijsko-metodoloških pristupa, u sklopu predmeta bit će iznesen sustavni pregled onih među njima koji su teorijski, metodološki i istraživački najviše utjecali na suvremenu historiografiju od druge polovice 20. stoljeća do danas. To se ponajviše odnosi na teorijske paradigme obilježene kulturnim i drugim obratima te na subdiscipline i pristupe političke, socijalne i kulturne historije, historijske antropologije, historije žena, historije svakodnevice i mikrohistorije, kao i komparativne, transnacionalne i globalne historije te na prateće teorije, metode i koncepte. Planirana je individualizirana nastava, što znači da će se njezin sadržaj usmjeriti prema konkretnim interesima i potrebama doktoranada te njihovim područjima istraživanja. U skladu s time bit će angažirani gostujući nastavnici – specijalisti za pojedina subdisciplinarna polja te određenu			

teorijsku, metodološku i istraživačku problematiku.	
Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:	
<p>Nakon odslušanog predmeta i položenog ispita doktorandi će poznavati temeljne teorijske paradigme, središnje historijske subdiscipline i ključne metode i koncepte koji su obilježili razvoj suvremene historiografije od druge polovice 20. stoljeća do danas. Radom pak s nastavnicima i individualnim radom na knjigama i člancima u kojima se iznose konkretna – teorijski i metodološki fundirana – istraživanja nastala u okviru određenih historijskih subdisciplina studenti će ovladati specifičnim znanjima i vještinama odgovarajuće primjene teorija i metoda na vlastita istraživanja kao i prikladne teorijsko-metodološke konceptualizacije svog doktorskog rada. Osim kompetencija koje će im omogućiti podizanje kvalitete njihovih doktorskih radova, doktorandi će usvojiti važnost kontinuiranog reflektiranja vlastite istraživačke i analitičko-interpretativne prakse te razvijanja šire teorijsko-metodološke kulture, kao važnih preduvjeta za vlastito unapređivanje kao povjesničara i povjesničarki.</p>	
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:	
<p>Osnova za evaluaciju individualnog studentskog doprinosa bit će aktivnost na nastavi i te konzultacijama i uopće samostalni rad (koji će sudjelovati u zaključnoj ocjeni s 20%) te uspjeh na pismenom i usmenom ispitu. Na kraju nastave predviđen je pisani rad (koji će sudjelovati u zaključnoj ocjeni s 50%) i usmeni ispit (koji će sudjelovati u zaključnoj ocjeni s 30%). Osim toga, doktorandi će imati priliku i sami evaluirati nastavu u formi anonimne ankete.</p>	
Literatura potrebna za polaganje ispita:	
Red. br.	Naziv
1.	Georg G. Iggers, <i>Istorijska nauka u 20. veku. Kritički pregled u međunarodnom kontekstu</i> , Beograd 2014.
2.	Lynn Hunt, <i>Writing History in the Global Era</i> , New York 2014.
3.	Stefan Berger, Heiko Feldner, Kevin Passmore (ur.), <i>Writing History: Theory and Practice</i> , London 2010.
4.	Peter Claus, John Marriott, <i>History: An Introduction to Theory, Method, and Practice</i> , New York 2017.
Dopunska literatura:	
Red. br.	Naziv
1.	Mirjana Gross, <i>Suvremena historiografija. Korijeni, postignuća, traganja</i> , Zagreb 1996.
2.	Drago Roksandić (ur.), <i>Uvod u komparativnu historiju</i> , Zagreb 2004.
3.	Branimir Janković (prir.), <i>Intelektualna historija</i> , Zagreb 2013.
4.	Zrinka Blažević, <i>Prevođenje povijesti. Teorijski obrati i suvremena historijska znanost</i> , Zagreb 2014.
5.	Peter Burke, <i>Istorija i društvena teorija</i> , Beograd 2002. (engl. izvornik <i>History and Social Theory</i>)
6.	Eric Hobsbawm, <i>O istoriji</i> , Beograd 2003. (engl. izvornik <i>On History</i>)
7.	Jürgen Kocka, <i>O istorijskoj nauci. Ogledi</i> , Beograd 1994.
8.	Maria Todorova, <i>Dizanje prošlosti u vazduh. Ogledi o Balkanu i Istočnoj Evropi</i> , Beograd 2010.
9.	Hans-Ulrich Wehler, <i>Istorijsko mišljenje na kraju XX veka: 1945-2000</i> , Podgorica 2010. (njem. izvornik <i>Historisches Denken am Ende des 20. Jahrhunderts</i>)

Napomena: pojedinačna literatura bit će dogovarana s nastavnicima.

NASTAVU IZVODI:

Voditeljica: dr. sc. Branimir Janković, docent

Suradnik u nastavi (suizvođač):

Naslov kolegija:	Hrvatska nacija i nacionalizam: od pučkog i staleškog protonacionalizma do moderne nacije		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita: (način vrednovanja)	Pismeno	pismeni rad 40%	
	Usmeno	usmeni ispit 20%	
	Pismeno i usmeno		
	Ostali načini	aktivno sudjelovanje u nastavi 30%	
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je omogućiti studentima da steknu uvid u temeljne procese oblikovanja suvremenih nacija, te znanje o metodama društvenih znanosti, napose suvremenim teorijama o naciji i nacionalizmu, kao alatu u istraživanju procesa oblikovanja suvremenih nacija, napose hrvatske nacije u 19. i 20. stoljeću. Studenti će izraditi esej o temi koju će izabrati u dogovoru s nastavnikom (povezujući je kadgod je to moguće s temom doktorskog rada) i izložiti je u sklopu doktorskog seminara.		
Okvirni sadržaj predmeta:	Teorije o naciji i nacionalizmu, napose: modernizam i primordijalizam. Kontroverze u suvremenoj hrvatskoj historiografiji. Europsko i hrvatsko predmoderno društvo, seljačka društva i „vanjsko“ društvo (société englobante), etnije i staleške „nacije“, etnički i etnokonfesionalni, staleški protonacionalizmi. Modernizacijski procesi, europska modernizacijska jezgra i periferija. Gospodarstvo, društvo, institucije, kultura u modernizacijskim procesima: tehnološka dinamizacija, socijalna stratifikacija, politička modernizacija, kulturna standardizacija. Nacija kao dio i učinak modernizacijskih procesa. Nacionalni integracijski procesi. Oblici nacionalnointegracijskih procesa na prostorima europske modernizacijske jezgre i periferije. Modeli nacionalne integracijske ideologije: politički (građanski) nacionalizam i jezično-kulturni etno-nacionalizam. Hrvatski slučaj: hrvatski „narod“, „natio croatica“, pokrajinski identiteti tradicionalnih društvenih elita. Proces hrvatske nacionalne integracije: nacija društvenih elita i nacionalizacija masa. Nacionalne integracijske ideologije. Odnos jezično-kulturnog i političkog nacionalizma. Hrvatski identitet i uspostavljanje diferencijalnog razmaka prema drugim, napose		

„vladajućim“ nacijama u Habsburškoj monarhiji i jugoslavenskoj državi. Hrvatski u sklopu europskog identiteta.

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Studenti će steći znanje o procesima oblikovanja suvremenih nacija s posebnim osvrtom na hrvatsku naciju i savladati metode suvremenih društvenih znanosti na području istraživanja problematike nacije i nacionalizma. Steći će znanstvenu osnovicu za istraživanje hrvatskog i drugih europskih nacionalnih identiteta u dinamici njihova povijesnog oblikovanja i u suvremenim kretanjima u Hrvatskoj i Europi.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Kvaliteta i uspješnost izvedbe nastave pratit će se na način utvrđen za sve predmete u sklopu poslijediplomskog doktorskog studija “Hrvatska moderna i suvremena povijest.”

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
1.	Nikša Stančić, <i>Hrvatska nacija i nacionalizam u 19. i 20. stoljeću</i> , Zagreb: Barbat, 2002.
2.	Anderson, Benedict, <i>Nacija: zamišljena zajednica. Razmatranja o porijeklu i širenju nacionalizma</i> , Zagreb: Školska knjiga, 1990.
3.	Balakrishnan, Gopal, (ed.), <i>Mapping the Nation</i> , London – New York: Verso, 1999.
4.	Hobsbawm, Eric, <i>Nacije i nacionalizam. Program, mit, stvarnost</i> , Zagreb: Novi liber, 1993.
5.	Gellner, Ernest, <i>Nacije i nacionalizam</i> , Zagreb: Politička kultura, 1998.
6.	Vjeran Katunarić, <i>Sporna zajednica. Novije teorije o naciji i nacionalizmu</i> , Zagreb: Naklada Jesenski i Turk – Hrvatsko sociološko društvo, 2003.
7.	Petar Korunić, <i>Rasprava o izgradnji moderne hrvatske nacije. Nacija i nacionalni identitet</i> , Slavonski brod: Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, 2006.
8.	Smith, Anthony D., <i>Nacionalizam i modernizam. Kritički pregled suvremenih teorija nacija i nacionalizma</i> , Zagreb: Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, 2003.

Dopunska literatura:

Red. br.	Naziv
1.	Nikša Stančić, Kontroverze o naciji i nacionalizmu: Hrvatska i Europa od političkog do etno-nacionalizma i natrag, u: <i>Povijesno naslijeđe i nacionalni identiteti. Zbornik</i> , Zagreb: Zavod za školstvo Republike Hrvatske, 2006., 22-30.
2.	Nikša Stančić, Hrvatska i Europa 1789.-1848. – europska ili nacionalna integracija?, <i>Historijski zbornik</i> 46.-47., 2003.-2004., 139 -150.
3.	Nikša Stančić, Hrvatska nacionalna integracija u 19. i 20. stoljeću: ritmovi, ideologije, politika, u: <i>Hrvatska politika u 20. stoljeću</i> (ur. Ljubomir Antić), Zagreb: Matica hrvatska, 2006., 9-34.

NASTAVU IZVODE:

Voditelj:

dr. sc. Iskra Iveljić, redoviti profesor

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime
1.	
2.	
3.	

Naslov kolegija:	Djetinjstvo i adolescencija u Hrvatskoj 19. stoljeća		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		+
	Ostali načini		
Cilj predmeta:	Upoznati polaznike s procesom odrastanja u devetnaestostoljetnoj Banskoj Hrvatskoj:		
Okvirni sadržaj predmeta:	Odnos prema djeci i adolescentima u modernom građanskom društvu; rodna politika prosvjetnih vlasti; svakodnevica u školi i obitelji; dječja literatura; igre i igračke; odnos prema vlastitu tijelu i seksualnosti		
Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:	Osposobljavanje studenata za samostalno proučavanje povijesti mladeži interdisciplinarnim pristupom,, poticanje senzibiliteta za tu problematiku, rad na specifičnim izvorima poput autobiografskih zapisa i dnevnika, bontona i sl.		
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:	Rad s polaznicima se temelji na individualnom radu i konzultacijama, redovitost na konzultacijama, izrada manjih i većih pisanih radova znanstvenog značaja te uspjeh na ispitu kao i evaluacija samih polaznika.		
Literatura potrebna za polaganje ispita:			
Red. br.	Naziv		
	Stein Ehrlich, Vera, Današnje dijete, Zagreb, 1936.		
	Štefka Batinić, Zabava i pouka dobroj djeci i mladeži, Zagreb, 2004.		
	Marija Jambrišak, Kako se pristojno vladati u svim prilikama, Zagreb, 1895.		
Dopunska literatura:			
Red. br.	Naziv		
	Childhood in South East Europe. Historical Perspectives on Growing Up in the 19 th and 20 th Century, ur. Slobodan Naumović, Miroslav Jovanović, Beograd-Graz, 2001.		
	Aries Philippe, Vekovi detinjstva, Beograd 1989. (osim francuskog izvornika postoje i izdanja na njemačkom, engleskom...itd.)		
	Berislav Majhut, Štefka Batinić, Od slikovnjaka do Vragobe. Hrvatske slikovnice do 1945., Zagreb, 2001.		

--	--

NASTAVU IZVODE:

Voditelj: dr.sc. Iskra Iveljić, redoviti prof.

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime

Naslov kolegija:	<i>Hrvatsko-srpski/srpsko-hrvatski odnosi u 19. stoljeću: problemi komparativnohistorijskih i interkulturalnih pristupa</i>		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno i usmeno		+
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
Cilj je razviti u studenata kritički smisao za razumijevanje i objašnjenje temeljnih procesa, struktura i fenomena hrvatske i srpske povijesti u «dugome» 19. stoljeću u komparativnohistorijskim i interkulturalnim perspektivama te distinktivnim europskim regionalnim kontekstima. Spomenuto uključuje i razvijanje studentskog smisla za razumijevanje i istraživačku primjenu dominantnih teorijskih modela i metoda istraživanja nacije i modernizacije u Srednjoistočnoj i Jugoistočnoj Europi, odnosno u istraživanjima hrvatske i srpske povijesti 19. stoljeća. S komunikacijskog stajališta, cilj je uravnoteženo razvijati studentske vještine usmene i pisane komunikacije te korištenja računalnih mogućnosti.			
Okvirni sadržaj predmeta:			
Bitno je zajedničko obilježje i hrvatske i srpske povijesti u «dugome» 19. stoljeću policentrička strukturiranost temeljnih procesa modernizacije i nacionalne integracije te bogata baština hrvatsko-srpskih/srpsko-hrvatskih prožimanja i u srednjoistočnoeuropskom i u jugoistočnoeuropskom pa čak i u jadranskom arealu. Unatoč uočljivim isto tako temeljnim razlikama u tipu društva i kulture «ancien régime», obje etnokonfesionalne zajednice se nacionaliziraju po međusobno transparentnim modelima, što uključuje varijetete međusobnih odnosa u ekstremno raslojenom rasponu od (dis)kontinuiteta konflikata do (dis)kontinuiteta «suradnje». Kolegij će uključiti i nacionalnoideološki te mentalnohistorijski problematiku, također s komparativističkog stajališta, uključujući i jugoslavistički kompleks. Interaktivnom komunikacijom profesor-studenti istražiti će se kako se u dugom vremenskom trajanju i u hrvatskom i u srpskom slučaju historiografski (re)konstituiraju «slika o sebi» i «slika o drugom» u razdoblju modernizacija i nacionalnih integracija, kako se predmetno definira predmet vlastite povijesti i kako se s time u vezi predmetno definira povijest «drugoga», potom, kako se			

teorijski, metodski i istraživački problematizira hrvatsko-srpske odnose u distinktivnim tradicijama povijesnog mišljenja na obje strane u navedenom razdoblju. Posebna pozornost će biti posvećena istraživačkim pitanjima koja su bila i jesu i danas predmet rasprava i sporenja u obje historiografije. Nastava će biti prilagođena i individualnim potrebama doktoranada. Angažirat će se i goste-predavače iz Hrvatske, Srbije i drugih država.

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Problemska predavanja s interaktivnom komunikacijom profesor-studenti, pisanje kratkih studentskih eseja i izradba kratkih power-point prezentacija; seminarski rad s neobjavljenim i/ili objavljenim izvorima (kritika izvora!), izradba problemskih bibliografija (uključujući izvore s interneta), uvježbavanje umijeća postavljanja istraživačkog pitanja i strukturiranja znanstvenog rada, odnosno, doktorske disertacije itd., praktično ovladavanje s relevantnom problematikom pomoćnih povijesnih znanosti, funkcionalnog poznavanja jezika i pisama – pored prethodno navedenih teorijskih i metodskih orijentacija - sve su to vidovi profesionalne izobrazbe koji su u temeljima kvalificiranog bavljenja hrvatsko-srpskom komparatističkom i interkulturalnom problematikom u 19. stoljeću, što doktorande čini sposobnima baviti se posebnim istraživanjima ili praktičnim poslovima u vrlo širokom rasponu potreba.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Osnova za evaluaciju individualnog studentskog uspjeha bit će individualni i grupni rad te aktivnost na satu, kao i usmeni dio ispita, što će utjecati na zaključnu ocjenu u omjeru od 50 posto. Na kraju semestra predviđen je pismeni ispit u formi problemskog eseja, rezultati kojega će utjecati na zaključnu ocjenu u omjeru od slijedećih 50 posto.

Kvaliteta i uspješnost izvedbe ovoga predmeta pratit će se anketom koju će na kraju svakog nastavnoga ciklusa ispunjavati studenti, odnosno sukladno ostalim modelima verifikacije i evaluacije propisanim Statutom fakulteta.

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
1.	
2.	Ćirković, Sima. <i>The Serbs</i> . Blackwell, 2004.
3.	Roksandić, Drago. <i>Uvod u komparativnu historiju</i> . Zagreb, 2004.
4.	«Interkulturalizam u nastavi povijesti: pristupi i koncepti» (Roksandić, Drago (ur.)). <i>Povijest u nastavi</i> . God. II (2004.). Br. 2 (4).

Dopunska literatura:

Red. br.	Naziv
1.	Stančić, Nikša. <i>Hrvatska nacija i nacionalizam u 19. i 20. stoljeću</i> . Zagreb, 2002.
2.	Petrović, Miroslav; Lakićević, Ognjen (ur.). <i>Istorija srpske kulture</i> . Gornji Milanovac – Beograd, 1996.
3.	Ćirković, Sima – Mihaljčić, Rade. <i>Enciklopedija srpske istoriografije</i> . Beograd, 1997.
4.	Roksandić, Drago. <i>Srpska i hrvatska povijest i «nova historija»</i> . Zagreb, 1991.
5.	Burke, Peter. <i>New Perspectives on Historical Writing</i> . 2nd ed. Pennsylvania, 2001.
6.	Hunt, Lynn. <i>Nova kulturna historija</i> , Zagreb, 2001.
7.	Hroch, Miroslav. <i>Društveni preduvjeti nacionalnih preporoda u Europi</i> . Zagreb, 2006.

NASTAVU IZVODE:

Voditelj:

Prof. dr. sc. Damir Agičić

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime
----------	---------------

	Predviđena su gostovanja nastavnika iz Hrvatske, Srbije i drugih zemalja prema potrebama izvođenja nastave na kolegiju.
--	---

Naslov kolegija:	Latinitet u hrvatskom društvu 19. stoljeća		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		Usmeni ispit
	Pismeno i usmeno		
	Ostali načini		Kratak seminarski rad
Cilj predmeta:	Analizom "latiniteta" kao jednog od karakterističnih elemenata hrvatske kulture prve polovice 19. stoljeća studentima se želi otvoriti pristup u proučavanje temelja mentaliteta toga vremena i društva. Želi se svratiti pozornost na prečesto zanemareni element identiteta koji je bitno određivao način razmišljanja generacija pripadnika vodećih slojeva hrvatskog društva.		
Okvirni sadržaj predmeta:	Hrvatsko društvo 19. stoljeća, napose njegove prve polovice, promatra se iz specifične perspektive latinskoga jezika u javnom i privatnom životu. Živa prisutnost latinskoga jezika, od Hrvatskoga sabora, u kojem je bio službeni sve do 1847. godine, do obiteljskih domova i međusobnih razgovora plemićkih očeva i sinova, vodi nas kroz latinski kao jezik škola, znanosti, stihova i prava, jezik službene i privatne korespondencije. Osim fizičke rasprostranjenosti latinskog jezika još je važnija njegova mentalna i psihološka prisutnost u društvu. U tom smislu nameću se teme o položaju latinskoga u poimanju identiteta hrvatskoga plemstva, intelektualaca, same nacije; o ulozi latinske humanističke naobrazbe i škola u stvaranju preporodne generacije ili one revolucionarne, 1848.; o latinskome prije i poslije formuliranja narodne ideje te njegovoj ulozi, kao ključnom uporištu u obrani te ideje u vremenu prije i za vrijeme stasanja narodnog jezika. Naravno, ne izostaje niti pogled na latinski kao prvenstveno, odnosno isključivo muški fenomen u hrvatskom društvu, čemu će sudionici kolegija također pokušati pokazati uzroke.		
Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:	Novostečene spoznaje o mjestu i ulozi latinskoga jezika u hrvatskom pretpreporodnom, preporodnom i postpreporodnom društvu pružaju mogućnost dubljeg i temeljitijeg razumijevanja tog društva u cjelini, što će doprinijeti boljem početnom snalaženju u radu na temi izabranoj za disertaciju.		

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:	
Kraći seminarski rad ili izlaganje u toku semestra i usmeni ispit na kraju.	
Literatura potrebna za polaganje ispita:	
Red. br.	Naziv
1.	Zvezdana Sikirić Assouline, <i>U obranu hrvatskih municipalnih prava i latinskoga jezika. Govori na Hrvatskom saboru 1832, godine</i> , Zagreb: Sredna Europa, 2006.
2.	Nikša Stančić, Hrvatski narodni preporod 1790-1848, u: <i>Hrvatski narodni preporod</i> , Zagreb 1985.
3.	Manfred Fuhrmann, <i>Latein und Europa</i> , Köln: DuMont Buchverlag, 2001.
Dopunska literatura:	
Red. br.	Naziv
	Lelja Dobronić, <i>Klasična gimnazija u Zagrebu od 1607. do danas</i> , Zagreb: Školska knjiga, 2004.
	Zvonimir Vrkljan, Plemički konvikt u Zagrebu, u: <i>Iz starog i novog Zagreba VII</i> , Zagreb 1996.

NASTAVU IZVODE:

Voditelj:

dr. sc. Zvezdana Sikirić Assouline, docent

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime

Naslov kolegija:	Izabrana poglavlja iz povijest medicine i znanosti		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		+
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
poznavanje osnova proučavanja tema iz područja povijesti medicine i znanosti na primjerima istraživanja građe i funkcije ljudskog i životinjskog tijela te razvoja metoda i tehnologije proučavanja tijela.			
Okvirni sadržaj predmeta:			

Uvod u povijest medicine i znanosti, izvori
 Poimanje građe i funkcije ljudskog tijela u grčkoj medicini prije Hipokrata
 Hipokratov čovjek
 Galenove vivisekcije – čovjek i životinja
 Arapska poimanja o građi i funkciji i Salernska škola;
 Skolastička medicina – dogme i zablude
 Andrea Vesal i Leonardo da Vinci – anatomska revolucija
 Druga biološka revolucija
 Usitnjavanje tijela, tijelo kao spektakl – modeli i izložbe
 Nove tehnologije novi pogled na ljudsko tijelo – RTG, CT, magnetska rezonancija
 Otkrića i zablude – moderna znanost
 Poimanje građe i funkcije ljudskog tijela – pop kultura, nekonvencionalna, alternativna, narodna medicina.

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Nakon uspješno završenog kolegija doktorandi će moći:
 -analizirati najvažnije teme iz područja proučavanja povijest medicine i znanosti
 -interpretirati povijesno medicinske teme
 -raspravljati o kontekstu nastanka znanstvenih ideja
 -navesti važnije izvore za proučavanje povijesti medicine i znanosti
 -identificirati epistemološke veze znanstvenih ideja kroz povijest na primjeru anatomije i fiziologije i razvoja metoda proučavanja građe i funkcije ljudskog tijela
 -usporediti procese i razvoj znanosti i medicine s obzirom na različita tehnološka, društvena, politička i kulturna okruženja.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Osnova za evaluaciju individualnog studentskog uspjeha bit će individualni i grupni rad te aktivnost na satu, kao i usmeni dio ispita. Na kraju nastave predviđen je pismeni ispit u formi problemskog eseja.

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
1.	Glesinger, Lavoslav. <i>Povijest medicine</i> , Školska knjiga, Zagreb, 1978.
2.	Grmek, Mirko Dražen. <i>Prva biološka revolucija: razmišljanja o fiziologiji i medicini XII stoljeća</i> , Globus, Zagreb, 1996.
3.	Grmek, Mirko Dražen. <i>Život, bolest i povijest</i> , HAZU, Zagreb, 2000.
4.	Grmek, Mirko Dražen. <i>Medejin kotao</i> , Artresor, Zagreb, 2004.

Dopunska literatura:

Red. br.	Naziv
----------	-------

1.	Porter, Roy. <i>The greatest benefit to mankind</i> , Fontana Press, London, 1999.
2.	Brenko, Aida; Dugac, Željko; Randić, Mirjana. <i>Narodna medicina</i> , Etnografski muzej, Zagreb, 2001.
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	

NASTAVU IZVODE:

Voditelj: dr. sc. Željko Dugac, znanstveni savjetnik, naslovni izvanredni profesor

--

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime

Naslov kolegija:	Javno zdravstvo i socijalizacija medicine u 20. stoljeću		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		+
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
<p>upoznavanje s poviješću javnog zdravstva i socijalizacijom medicine koja se javlja nakon Prvog svjetskog rata te dovodi do napuštanje klasičnog obrasca po kojem se medicina bavi isključivo liječenjem bolesti. Polaznici će se upoznati sa poviješću preventivne medicine na primjeru javno zdravstvenih aktivnosti koje je provodio dr. Andrija Štampara, idejni tvorca Škole narodnog zdravlja u Zagrebu, eksperta Zdravstvene organizacije Lige naroda i jedan od tvoraca Svjetske zdravstvene organizacije. Posebna će se pažnja posvetiti zdravstvenom prosvjećivanju kao važnom segmentu tadašnjeg javno zdravstvenog djelovanja.</p>			
Okvirni sadržaj predmeta:			
<p>Uvod u povijest medicine i znanosti, izvori Povijest javnog zdravstva – povijest svakodnevice Javno zdravstvo, socijalizacija medicine, kurativna i preventivna medicina</p>			

Povijest zdravstvenog prosvjećivanja i zdravstvene promidžbe
 Počeci zdravstvenog prosvjećivanja u Hrvatskoj – Ivan Krstitelj Lalangue
 Novi odnos do medicine i njezine uloge u društvu krajem 19. i početkom 20. stoljeća
 Socijalizacija i popularizacija medicine – dr. Andrija Štampar
 Škola narodnog zdravlja u Zagrebu
 Novi mediji i metode predstavljanja znanstvenih spoznaja i medicinskih otkrića
 Popularizacija tijela, čistoće, zdravlja i ljepote
 Teme i metode javno zdravstvenog i zdravstveno prosvjetnog rada u međuratnom razdoblju
 Novo tijelo, novo zdravlje – simbolika međuratnog doba.

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Nakon uspješno završenog kolegija doktorandi će moći:

- analizirati najvažnije teme iz područja proučavanja povijest medicine i znanosti
- interpretirati povijesno medicinske teme
- raspravljati o kontekstu nastanka znanstvenih ideja
- navesti važnije izvore za proučavanje povijesti medicine i znanosti
- identificirati epistemološke veze znanstvenih ideja kroz povijest na primjeru anatomije i fiziologije i razvoja metoda proučavanja građe i funkcije ljudskog tijela
- usporediti procese i razvoj znanosti i medicine s obzirom na različita tehnološka, društvena, politička i kulturna okruženja.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Osnova za evaluaciju individualnog studentskog uspjeha bit će individualni i grupni rad te aktivnost na satu, kao i usmeni dio ispita. Na kraju nastave predviđen je pismeni ispit u formi problemskog eseja.

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
1.	Glesinger, Lavoslav. <i>Povijest medicine</i> , Školska knjiga, Zagreb, 1978.
2.	Porter, Roy. <i>The greatest benefit to mankind</i> , Fontana Press, London, 1999.
3.	Cartwright, Frederick; Biddiss, Michael. <i>Bolest i povijest</i> , Ljevak, Zagreb, 2006.
4.	Dugac, Željko. <i>Protiv bolesti i neznanja: Rockefellerova fondacija u međuratnoj Jugoslaviji</i> , Srednja Europa, Zagreb, 2005.
5.	Dugac, Željko. <i>Kako biti čist i zdrav: zdravstveno prosvjećivanje u međuratnoj Hrvatskoj</i> , Srednja Europa, Zagreb, 2010.

Dopunska literatura:	
Red. br.	Naziv
1.	Dugac, Željko; Pećina, Marko (ur). <i>Andrija Štampar: Dnevnik s putovanja 1931-1938</i> , Srednja Europa, Zagreb, 2008.
2	

NASTAVU IZVODE:

Voditelj: dr. sc. Željko Dugac, znanstveni savjetnik, naslovni izvanredni profesor

--

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime

Naslov kolegija:	Vanjska politika socijalističke Jugoslavije		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		pismeno
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
Zadaća kolegija pokazati je kako i tko je vodio vanjsku politiku SFRJ, koliko se pozornosti posvećivalo kadrovima, koliko je jugoslavenska diplomacija korespondirala sa svjetskim trendovima, kako su na nju, kao i cijelo društvo, djelovale ideje koje su tada bile prevladavajuće u svijetu i obrnuto.			
Okvirni sadržaj predmeta:			
Polazeći od teze koju najčešće ponavljaju bivši diplomati SFRJ da je <i>međunarodna uloga Titove Jugoslavije objektivno prerastala stvarnu snagu i moć bivše Federacije, a njezina vanjska politika bila je barem još toliko ispred ukupnog utjecaja SFRJ</i> , kolegij bi trebao objasniti razloge za ovu tvrdnju. Kako je vanjska politika Titove Jugoslavije bila vođena u, okvirno, tri kruga s nizom preklapanja i sivih zona, pokazao bi se odnos prema Zapadu, napose Sjedinjenim Državama, Istoku, s naglaskom na Sovjetski Savez i neke od socijalističkih susjeda i prema Pokretu nesvrstanih zemalja. Nakon uvodnih predavanja i ukazivanja na osnovnu literaturu, svaki od tri kruga objasnio bi se pomoću karakterističnog primjera. Primjerice, odnos prema SSSR-u i Istočnom bloku mogao bi se ilustrirati detaljnijim problematiziranjem zbivanja 1956. u Mađarskoj. Odnos Zapada prema SFRJ mogle bi ilustrirati epizode poput Balkanskog pakta 1954. ili tijeka pregovora u Helsinkiju prije potpisivanja Završne povelje. Važnost			

PNZ-a naglasila bi se diplomatskom inicijativom krajem šezdesetih koja kulminira obnovom Pokreta s trećim Samitom u Lusaki. Prema interesu studenata, moguće je izabrati i neke druga zbivanja koja bi se tada analizirala pomoću originalnih arhivskih izvora, onodobnih novinskih članaka i (polu)tajnih internih analiza i literature. Obzirom na dostupnost baza podataka i izvorne građe, moguće je analizirati djelovanje Misije SFRJ u UN-u, kulturnu diplomaciju prema SFRJ i obrnuto itd.

Kolegij će nastojati ravnopravno balansirati sva tri kruga vanjske politike.

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Svaki kandidat nakon polaganja kolegija trebao bi imati dobro razumijevanje svijeta i međuovisnost različitih nacionalnih politika tijekom Hladnog rata, shvaćati međuovisnost domaće i vanjske politike, biti sposoban čitati diplomatske depeše, donekle razumijevati postupak odlučivanja u međunarodnim odnosima.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Nužno je redovito pohađanje predavanja i aktivna analiza, rasprava i, prije svega, čitanje velikog broja dostupnog materijala. Ispit je pismeni. U završnu ocjenu ubraja se i aktivnost tijekom predavanja.

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
1.	Jakovina, Tvrtko; Američki komunistički saveznik; Hrvati, Titova Jugoslavija i Sjedinjene Američke Države 1945.-1955, Zagreb: Profil/Srednja Europa, 2003.
2.	Petković, Ranko; Subjektivna istorija jugoslovenske diplomatije 1943-1991, Službeni list SRJ, Beograd 1995.
3.	Jakovina, Tvrtko; Treća strana Hladnog rata, Fraktura, Zagreb 2011.

Dopunska literatura:

Red. br.	Naziv
1.	Brands, H.W, The Specter of Neutralism, The United States and the Emergence of the Third World, 1947-1960, Columbia University Press, New York 1989.
2.	Jakovina, Tvrtko, Hrvatska/Jugoslavija u svjetskoj politici 1945-1991., Što bi trebalo istraživati?, Historijski zbornik LVI-LVII, Zagreb 2003./2004., 171-183.
3.	Young, John W., Kent, John, International Relations Since 1945, A Global History, Oxford University Press, New York 2004. (izabrani dijelovi).
4.	ORLANDIĆ, Marko 2002. <i>U predvečerje sloma. Sjećanja jugoslavenskog ambasadora u Moskvi 1979-1982.</i> Podgorica: NJP Pobjeda.
5.	Dokumenti o spoljnoj politici SFRJ, 1945-1949; Jugoslovenski pregled, Beograd 1984-1991.
6.	Jugoslovensko-sovjetski odnosi 1945-1956, Zbornik dokumenata, Beograd: Ministarstvo spoljnih poslova RS i Ministarstvo inostranih poslova Ruske Federacije 2010.
8.	Jugoslavija – Indonezija 1945-1967, istraživanja i dokumenta, Beograd: Arhiv Jugoslavije 2014.
9.	Jugoslavija-Sjedinjene Američke Države. Susreti i razgovori najviših zvaničnika Jugoslavije i SAD, 1955-1980. Beograd: Arhiv Jugoslavije, 2017.
10.	FRUS, Foreign Relations of the United States 1977-1980 Vol.XX, Eastern Europe, Yugoslavia; us Government Publishing Office, Washington 2015.

NASTAVU IZVODE:

Voditelj:

Dr.sc. Tvrтко Jakovina, red. prof.

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime

Naslov kolegija:	JUGOSLAVIJA U DETANTU		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita: (način vrednovanja)	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		X
	Ostali načini		
<p>Cilj predmeta: Kolegij treba ne samo pomoći u boljem poznavanju jedne dionice hladnoratovske povijesti, napose na koji je način utjecao na zbivanja u Jugoslaviji i kako se vanjska politika SFRJ odnosila prema promjenama u odnosima Washingtona i Moskve. Cilj je razviti osjećaj i znanje o svijetu sedamdesetih, prepoznavanje međuovisnosti različitih svjetskih događaja u često udaljenim i perifernim zemljama na maticu svjetskih događaja. Kolegij bi trebao ukazati na postojanje različitih, često kontradiktornih, izvora i probleme s interpretacijom ogromnog broja izvornih dokumenata. Sposobnost za vođenje sustavne, kritičke i tolerantne rasprave nužno je za uspješno izvođenje ovog kolegija</p>			
<p>Okvirni sadržaj predmeta: Na početku nastave objasniti će se pojam detanta, razjasniti razlika između europskog detanta i detanta supersila, kao i kratko objasniti pojam «prvog» detanta. Objasniti će se što je u to vrijeme značila SFRJ, kako je bitna promjena u odnosima SAD-a i SSSR-a utjecala na jugoslavensko okretanje Pokretu nesvrstanih zemalja i kakav je bio odnos Beograda i Havane. Objasniti će se završetak detanta nakon sovjetskog ulaska u Afganistan i početak tzv. Drugog Hladnog rata, ali i nastavak detanta na europskom kontinentu. Većina cjelina koje čine srž kolegija morat će se dotaknuti tijekom nastave ili/i se o njima govori u literaturi. O dubini ulaska u pojedine fenomene nastojat ćemo postići dogovor na nastavi. U obzir dolazi odnos SFRJ prema zbivanjima u Vijetnamu, Kampučiji, portugalskoj Africi, Rogu Afrike, trijangularnoj diplomaciji SAD-SSSR-Kina, pregovorima Washingtona i Moskve o razoružanju, Yom Kipurskom ratu 1973. i Bliskom istoku, prevratu u Čileu i vladavinama vojnih hunti u Latinskoj Americi, Iranskoj revoluciji, prevratima u Afganistanu i sovjetskoj intervenciji, obnovi Pokreta nesvrstanih zemalja i borbi za pokret u Havani 1979., Ostpolitik Willija Brandta, Richardu Nixonu i Henry Kissingeru, Leonidu Brežnjevju, Josipu Brozu Titu i Jugoslaviji tijekom detanta (Hrvatsko proljeće i Nixon u Zagrebu). Posebna cjelina može biti Hladni rat u kulturi i medijima.</p>			
Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:			
<p>Opće: Poznavanje temeljne problematike važnog razdoblja Hladnog rata i nekih fenomena koji su ili posve specifični za razdoblje detanta (razoružanje) ili su tijekom sedamdesetih dobili nove karakteristike obzirom na promjenu konteksta međunarodnih odnosa. Umijeće samostalnog kritičkog prosuđivanja Poznavanje dijela “globalne povijesti”</p>			

<p>Specifične: Specifično poznavanje pojedinih zbivanja u vrijeme detanta, ali i različitih pristupa tematici, rad na izvorima iz zapadnih, istočnih i jugoslavenskih arhiva. Primjena stečenih znanja napose u mogućnosti balansirane, brze pisane reakcije; ocjene ili recenzije, eseji, seminari, članci različitog tipa.</p>	
<p>Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:</p>	
<p>Aktivnost na satu, razgovor s nastavnikom i anketa na kraju kolegija.</p>	
<p>Literatura potrebna za polaganje ispita:</p>	
Red. br.	Naziv
1. 2.	<p><i>YOUNG John W/KENT, John 2004. International Relations since 1945. A Global History. Oxford: Oxford University Press. (str. 389-493).</i> <i>JUDT, Tony 2007. Postwar. History of Europe since 1945. London: Pimlico. (izabrana poglavlja).</i> <i>ORLANDIĆ, Marko 2002. U predvečerje sloma (sjećanja jugoslovenskog ambasadora u Moskvi 1979-1982). Podgorica: NJP «Pobjeda».</i> <i>WESTAD, Odd Arne 2005. The Global Cold War. New York: Cambridge University Press.</i></p>
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.	<p><i>Christopher Andrew and Vasili Mitrokhin, The Mitrokhin Archive, The KGB in Europe and the West, The Penguin Press 2000.</i> <i>Jussi M. Hanhimaki and Odd Arne Westad, The Cold War, A History in Documents and Eyewitness Accounts, Oxford University Press 2003.</i> <i>Michael H. Hunt, Crises in US Foreign Policy, An International History Reader, Yale University Press 1996.</i> <i>Veljko Mićunović, Moskovske godine 1969-1971, Jugoslovenska revija, Beograd 1984.</i> <i>Peter J. Schraeder, United States Foreign Policy Toward Africa, Incrementalism, Crisis and Change, Cambridge University Press 1994.</i> <i>Paterson, Merrill (ed.), Major Problems in American Foreign Relations, Volume II: Since 1914., Documents and Essays, Heath and Company 1995.</i> <i>The Rise of Detente, Document Reader, CWIHP and The Michiavelli Center for Cold War Studies, Volume I, II, US-USSR Bilateral Relations and Detente in Europe, compiled by Mircea Munteanu, Hedwig Giusto, Christian Ostermann.</i> <i>Assessing the Soviet Threat, The Early Cold War Years, urednik: Woodrow J. Kuhns, Center for the Study of Intelligence, Central Intelligence Agency, Washington DC, 1997.</i> <i>CIA's Analysis of the Soviet Union 1947-1991, uredili: Gerald K. Haines i Robert E. Leggett, Center for the Study of Intelligence, Central Intelligence Agency, Washington DC, 2001.</i> COLD WAR INTERNATIONAL HISTORY PROJECT BULLETIN, Woodrow Wilson Center for Scholars, Washington DC (vidi i njihove www. Stranice, kao i brojne druge izvore dostupne on-line).</p>
<p>Dopunska literature:</p>	
Red. Br.	Naziv
1. 2.	<p><i>ANDREW, Christopher/MITROKHIN, Vasili 2005. The World Was Going Our Way. The KGB and the Battle for the Third World. New York: Basic Books.</i> <i>COLL, Steve 2004. Ghost Wars. The Secret History of the CIA, Afghanistan,</i></p>

3.	<i>and Bin Ladem, From the Soviet Invasion to September 10, 2001.</i> New York: Penguin Books.
4.	DIEDERICH, Bernard 2007. <i>Somoza. And the Legacy of U.S. Involvement in Central America.</i> Princeton: Markus Wiener Publishers.
	JULIJUS, Đuka 1979. <i>Havana: sukobi ili sporazumi.</i> Beograd: Mala biblioteka „Politike“
	I u dogovoru s doktorandima u kolegiju, napose različiti izvori.

NASTAVU IZVODE:

Voditelj:

Dr.sc. Tvrтко Jakovina, red. prof.

Naslov kolegija:	Hrvatsko selo u 19. stoljeću u europskom kontekstu		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		X
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
Cilj predmeta je razmatranje temeljnih obilježja i osnovnih problema složenog i slojevitog procesa oslobađanja seljaka, agrarne transformacije i ruralnog razvoja između tradicionalizma i modernosti u hrvatskim zemljama u 19. stoljeću u kontekstu modernizacijskih preobrazbi i proizvodne diversifikacije na europskom selu u istom vremenskom razdoblju.			
Okvirni sadržaj predmeta:			
Moguće teme u okviru predmeta bile bi: 1. Agrarna transformacija kao dio europskog modernizacijskog procesa: teorijske paradigme, domašaji i ograničenja u 19. stoljeću, 2. Agrarne strukture u feudalizmu (drugo kmetstvo, kolonatski odnosi) i komparativno vrednovanje oslobođenja seljaka u hrvatskim zemljama s oslobođenjem seljaka u ostatku Europe; 3. Hrvatsko selo u promjenama tijekom 19. stoljeća s posebnim osvrtom na primjer Dalmacije, 4. Kućne zadruge u patrijarhalnom kontekstu, 5. Ruralni razvoj u srednjoj i jugoistočnoj Europi između tradicije i modernosti u 19. stoljeću; 6. Proizvodnja i život na selu u zemljama ugarske krune u doba dualizma i dr.			
Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:			
Polaznici bi stekli temeljna znanja o problematici hrvatskoga sela i seljaštva u procesu europske modernizacije tijekom dugog 19. stoljeća, te ovladali načinima uklapanja i razumijevanja te problematike u europskom kontekstu. Kombiniranim kronološko-problematskim pristupom, korištenjem i evaluacijom različitih povijesnih izvora (narativnih, statističkih i dr.), upućivanjem na inovativna rješenja u novijoj literaturi, naglašavanjem različitih interpretativnih mogućnosti pri ocjenjivanju pojedinih tema, primjerenom kontekstualizacijom i posebnim usredotočenjem na argumentiranu analizu težišnih epizoda nastojat će se postići što je moguće viši stupanj poznavanja hrvatskog agrara u 19. stoljeću i njihovo misaono što izdiferenciranije razumijevanje.			
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:			
Uz praćenje redovnog pohađanja nastave i aktivnog sudjelovanja polaznika u nastavi (rasprave), predviđena je evaluacija postignuća za svaku generacijsku grupu na temelju rezultata ispita i anketiranja polaznika o opsegu realizacije programa, načinima realizacije i mogućnostima polaznika da utječu na realizaciju.			

Literatura potrebna za polaganje ispita:	
Red. br.	Naziv
1.	Henri Mendras, Seljačka društva, Zagreb 1986.
2.	Das Dorf in Südosteuropa zwischen Tradition und Umbruch, München-Leipzig 1997.
3.	Bogdan Stojšavljević, Povijest sela: Hrvatska, Slavonija, Dalmacija 1848-1918, Zagreb 1973.

Dopunska literatura:

Red. br.	Naziv
1.	Stijepo Obad, Dalmatinsko selo u prošlosti, Split 1990.
2.	Dragutin Pavličević, Hrvatske kućne zadruge I, Zagreb 1989.
3.	Štefanija Popović, Seljaštvo na vlastelinstvima u Hrvatskoj 1848, Zagreb 1993.
4.	Journal of Peasant Studies (teme po dogovoru); Sociologija sela (teme po dogovoru)

NASTAVU IZVODE:

Voditelj:

Dr. sc. Željko Holjevac, redoviti profesor

Suradnici:	
Red. br.	Ime i prezime
1.	

Naslov kolegija:	Građanski neposluh u modernoj povijesti		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		
	Ostali načini		Završni esej
Cilj predmeta:			
Cilj predmeta je predstaviti i raspraviti razvoj pojma, te teorije i prakse građanskog neposluha u suvremenom društvu na temelju nekih paradigmatičkih slučajeva i paradigmatičkih teorija. Kako kaže znameniti američki filozof politike John Rawls, teorija građanskog neposluha treba biti sastavni dio demokratske teorije. Dakle, jedan od ciljeva predmeta jest i bolje razumijevanje demokratske teorije i funkcioniranja demokratske prakse. Građanski neposluh je vezan i uz problem neuvažavanja,			

nerazumijevanja i nedostatka komunikacije između raznih zajednica u političkom društvu. U tom smislu, cilj predmeta je i doprinos boljem shvaćanju dinamika multikulturalizma i interakcija različitih skupina u političkim zajednicama u suvremenom svijetu. Na kraju, iako ne uvijek, građanski neposluh je vezan i uz pitanje zaštite ljudskih prava. Posljedično, cilj predmeta je i bolje shvaćanje tematike ljudskih prava i razlikovanje opravdanih zahtjeva poštivanja ljudskih prava u odnosu na iskrivljene interpretacije koje, zapravo, kriju težnje učvršćivanja diskriminacija (poput slučajeva građanskog neposluha roditelja europskog porijekla koji su odbijali pristati na slanje vlastite djece u desegregiranim školama).

Okvirni sadržaj predmeta:

- 1 Definicija građanskog neposluha na temelju stručne literature i paradigmatičkih slučajeva (Thoreauov neposluh protiv robovlasništva u SAD, Gandhiev neposluh protiv kolonijalne politike, Kingov neposluh protiv rasne diskriminacije u SAD, neposluh protiv služenja vojnog roka u SAD u toku vijetnamskog rata, neposluh protiv ekoloških i ekonomsko/socijalnih politika u recentnom razdoblju). Radi određenja građanskog neposluha analizirati će se ukratko i tekstovi klasičnih grčkih tragedija "Prometej" i "Antigona", te Platonov "Kriton".
- 2 Opravdanja građanskog neposluha (liberalna opravdanja vezana uz kršenje ljudskih prava, republikansko opravdanje vezano uz problem demokratskog deficita – lošeg funkcioniranja – demokratskih ustanova, opravdanje vezano uz pitanje razložnog pluralizma i potrebe pojačavanja moralnog senzibiliteta u odnosu na određene tematike.
- 3 Kritike građanskog neposluha, razlozi za neprihvatanje legitimiteta građanskog neposluha u ustavnim demokracijama
- 4 Pitanje sankcioniranja, odnosno izuzeća od sankcioniranja građanskog neposluha

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Nakon položenog ispita, polaznici će:

- 5 biti upoznati s temeljnim definicijama i paradigmatičkim slučajevima građanskog neposluha u modernoj i suvremenoj povijesti, te razlučiti građanski neposluh u odnosu na slične pojave, poput odbijanja zbog savjesti;
- 6 biti upoznati s temeljnim opravdanjima građanskog neposluha;
- 7 biti upoznati s temeljnim kritikama građanskog neposluha;
- 8 raspolagati važnom perspektivom razumijevanja djelovanja demokratskih ustanova i kritike lošeg djelovanja tih ustanova (posebice po pitanju zaštite ljudskih prava i odnosa različitih zajednica u političkom društvu);
- 9 moći u samostalnom radu i promišljanju kritički prosuditi teorije o građanskom neposluhu;
- 10 moći u samostalnom radu i promišljanju kritički prosuditi ekvivalentne događaje u suvremenom svijetu i u hrvatskoj povijesti.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Bitna činjenica za praćenje kvalitete i uspješnosti predmeta bit će rezultati koje postižu polaznici, to jest ocjenjivanje i vrednovanje rada polaznika, što može dati informacije o određenim nedostacima u sadržaju kolegija ili poteškoćama u razumijevanju dijelova gradiva. Posebice, kontinuirano će se pažnja usmjeriti radu polaznika u toku nastave s aspekta njihovog aktivnog učešća u obrađivanju tematskih cjelina.

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
1.	K. Brownlee, "Features of a Paradigm Case of Civil Disobedience", <i>Res</i>

	<i>Publica</i> , 4, 10, 2004., str. 337-351.
2.	R. Dworkin, <i>Civil Disobedience and Nuclear Protest</i> , u R. Dworkin, <i>A Matter of Principle</i> , Cambridge, Harvard University Press, 1985, str. 104-116.
3.	M.L. King jr., <i>Letter from Birmingham City Jail</i> , u H.A. Bedau (ur.), <i>Civil Disobedience in Focus</i> , London, Routledge, 1991., str. 68-84.
4.	D. Lefkowitz, "On a Moral Right to Civil Disobedience", <i>Ethics</i> , 2, 117, 2007., 202-233.
5.	D. Lyons, "Moral Judgment, Historical Reality, and Civil Disobedience", <i>Philosophy and Public Affairs</i> , 1, 27, 1998., str. 31-48.
6.	D. Markovits, "Democratic Disobedience", <i>Yale Law Journal</i> , 8, 114, 2005., str. 1897-1952.
7.	J. Rawls, <i>A Theory of Justice</i> (revised edition), Cambridge, Harvard University Press, 1999., str. 319-343.
8.	H.J. Storing, <i>The Case against Civil Disobedience</i> , u H.A. Bedau (ur.), <i>Civil Disobedience in Focus</i> , London, Routledge, 1991., str. 85-102.
9.	H.D. Thoreau, <i>Civil Disobedience</i> , u H.A. Bedau (ur.), <i>Civil Disobedience in Focus</i> , London, Routledge, 1991., str. 28-48.

Dopunska literatura:

Red. br.	Naziv
	A. Bilgrami, "Gandhi's Integrity. The Philosophy Behind the Politics", <i>Postcolonial Studies</i> , 1, 5, 2002., 79-93.
	H.A. Bedau (ur.), <i>Civil Disobedience in Focus</i> , London, Routledge, 1991.
	K. Brownlee, "The Communicative Aspect of Civil Disobedience and Lawful Punishment", <i>Criminal Law and Philosophy</i> , 2, 1, 2007., str. 179-192.
	K. Brownlee, "Penalizing Public Disobedience", <i>Ethics</i> , 4, 118, 2008., str. 711-716.
	C. Cohen, "Defending Civil Disobedience", <i>The Monist</i> , 4, 54, 1970., str. 469-487.
	M. Cohen, "Liberty and Disobedience", <i>Philosophy and Public Affairs</i> , 3, 1, 1972., str. 288-296.
	R. Dworkin, <i>Civil Disobedience</i> , u R. Dworkin, <i>Taking Rights Seriously</i> , Cambridge, Harvard University Press, 1977., str. 206-222.
	Eshil, <i>Okovani Prometej</i> .
	J. Feinberg, "Civil Disobedience in Modern World", <i>Humanities in Society</i> , 1, 2, 1979., 37-60.
	A. Gewirth, "Civil Disobedience, Law, and Morality. An Examination of Justice Forta's Doctrine", <i>The Monist</i> , 4, 54, 1970., str. 536-555.
	V. Haksar, "Rawls and Gandhi on Civil Disobedience", <i>Inquiry</i> , 1, 19, 1976., str. 151-192.
	P. Harris (ur.), <i>Civil Disobedience</i> , Lanham, University Press of America, 1989.
	<i>Israel Law Review</i> , tematski broj posvećen građanskom neposluhu, 3, 36, 2002., str. 19-266.
	J. Murphy (ur.), <i>Civil Disobedience and Violence</i> , Belmont, Wadsworth, 1971.
	Platon, <i>Kriton</i> .
	A. Sabl, "Looking Forward to Justice. Rawlsian Civil Disobedience and Its Non-Rawlsian Lessons", <i>The Journal of Philosophy</i> , 3, 9, 2001., str. 307-330.
	P. Singer, <i>Democracy and Disobedience</i> , Oxford, Clarendon Press, 1973.

	Sofoklo, <i>Antigona</i> .
	A.D. Woosley, "Civil Disobedience and Punishment", <i>Ethics</i> , 4, 86, 1976., str. 323-331.
	H. Zinn, <i>Disobedience and Democracy. Nine Fallacies on Law and Order</i> , New York, Random House, 1968.

NASTAVU IZVODE:

Voditelj:

Dr. sc. Elvio Baccarini, red. prof., Filozofski fakultet, Rijeka

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime

Naslov kolegija:	Pučko nasilje u 19. stoljeću		
Broj ECTS bodova:		Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno	X	
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		
	Ostali načini		
Cilj predmeta:	Cilj predmeta je upoznati studente s glavnim historiografskim teorijskim pristupima proučavanju fenomena pučkog nasilja. Riječ je o poticajima koji su proizašli iz antropoloških, filozofskih i socioloških istraživanja o situacijama u kojim se masa ponašala nasilno. Osim toga, cilj je predmeta pokazati kako su se teorijski pristupi proučavanju fenomena pučkog u europskoj i hrvatskoj historiografiji o 19. stoljeću odrazili u konkretnoj istraživačkoj praksi.		
Okvirni sadržaj predmeta:	Kao predmet povijesnog istraživanja nasilje se relativno nedavno počelo biti proučavati na sofisticiraniji (interdisciplinarni) način. To napose vrijedi za fenomen pučkog nasilja, koje se dugo najčešće interpretiralo na teorijskoj podlozi nastaloj u 19. stoljeća. Zaostalost i neobrazovanost nižih slojeva pritom su se predstavljale kao glavni razlozi za tobože neracionalnu, instinktivnu, tj. „primitivnu“ erupciju nasilja. Pomoću suvremenih socioloških i antropoloških teorija i studija te rezultata suvremen historiografije studenti će se upoznati s novim načinom interpretacije ciljeva, dinamike i		

logike fenomena pučkog (kolektivnog) nasilja.

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Sudionici će se upoznati s nekim rezultatima istraživanja uglednih svjetskih povjesničara. Na taj će se način suočiti ne samo s njima uglavnom slabo poznatih aspektima Europske povijesti, nego će dobiti priliku steći uvid u metodu istraživanja i interpretiranja pučkog nasilja koju će neki od njih kasnije eventualno moći primijeniti u vlastitoj istraživačkoj praksi.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Kontinuirano praćenje aktivnosti i rada studenata za vrijeme nastave; esej na odabranu temu (cca. 8-10 kartica).

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
1.	Antun Blok, <i>Honour and Violence</i> , Cambridge-Oxford-Malden, Polity Press and Blackwell, 2001.
2.	Alain Corbin, <i>The village of cannibals: rage and murder in France, 1870</i> , translated by Arthur Goldhammer, Cambridge, Mass., Harvard U.P., 1992 (1990).
3.	Mary Douglas, <i>Čisto i opasno: analiza predodžbi o nečistom i zabranjenom</i> , prevela s engleskoga Tatjana Bukovčan Žufika, Zagreb, Algoritam, 2004.
4.	Rene Girard, <i>Nasilje i sveto</i> , prevela s francuskog Svetlana Stojanović, Novi Sad, Književna zajednica, 1990.
5.	Dragutin Pavličević, <i>Seljačke bune i nemiri u središnjoj Hrvatskoj šezdesetih godina 19. stoljeća</i> , u: "HZ", 33-34/1 (1980-81), str. 13-50.
6.	Andrija Radenić, <i>Položaj i borba seljaštva u Sremu (od kraja XIX veka do 1914.)</i> , Izdavačka Ustanova Srpske Akademje Nauka, Beograd 1958 (neka poglavlja).
7.	Ivo Banac, <i>Nacionalno pitanje u Jugoslaviji: porijeklo, povijest, politika</i> , preveo s engleskog Josip Šentija, Zagreb, Globus, 1988 (1984), treći dio, pogl. 4.
8.	Radit će se i na izvorima, koje će donijeti voditelj kolegija

Dopunska literatura:

Red. br.	Naziv
1.	Lefebvre, Georges, <i>The great fear of 1789: rural panic in revolutionary France</i> , trans. by Joan White, London, New Left Books, 1973.
2.	Giorgio Agamben, <i>Homo sacer: suverena moć i goli život</i> , s talijanskog preveo Mario Kopic, Zagreb, Multimedijalni institut, 2006.
3.	Thompson, Edward P., <i>Class consciousness: the radical culture</i> , u: <i>Popular culture: past and present: a reader</i> , edited by Bernard Waites, Tony Bennet and Graham Martin, Kent, UK; Manuka: Croom Helm London in association with The Open University Press, 1982.

NASTAVU IZVODE:

Voditelj:

Dr. Stefano Petrunaro, Sveučilište Ca' Foscari, Venecija

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime

Naslov kolegija:	Hrvatska mjesta pamćenja		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno	X	
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		
	Ostali načini		
Cilj predmeta:	Temeljni je cilj predmeta upoznati studente s onim dijelom historiografije koja se bavi pitanjem povijesti kolektivnih pamćenja, tj. koja pokušava odgovoriti na pitanje kada, kako kolektivna i na temelju čega se kolektivna memorija oblikuje. Osim toga, cilj predmeta je da vidi kako su iskustva inozemnih historiografija u proučavanju povijesti kolektivne memorije primijenjena u recentnoj hrvatskoj historiografskoj literaturi. Zato će se studenti na nastavi najvećim dijelom baviti analizom strane, ali i domaće literature. Posebna će pažnja biti posvećena povezanosti između politike pamćenja i nastave povijesti, kao i nekim oblicima nostalgije.		
Okvirni sadržaj predmeta:	Polaznicima kolegija bit će korisno podrobnije se upoznati s istraživanjem povijesti kolektivne memorije, koje je vrlo rašireno u svjetskoj historiografiji, a koje je prisutno i u hrvatskoj historiografiji. Polazeći od iskustva istraživanja usmene povijesti povjesničari su se u novije vrijeme počeli intenzivno baviti temama kao što su „javna upotreba povijesti“ i „politika pamćenja“. Sam kolegij zamišljen je kao kritička rasprava o dometima, ali i o granicama novijih pristupa istraživanju povijesti kolektivne memorije.		
Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:	Sudionici će imati priliku produbiti poznavanje tema i autora koji su se afirmirali u europskoj i svjetskoj historiografiji. Analiza specifičnih rezultata tih istraživanja će sudionicima dati primjer metode koja će obogatiti njihovo historiografsko znanje i njihove konkretne sposobnosti da se, eventualno, kasnije profesionalno bave sa sličnim temama.		
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:	Kontinuirano praćenje aktivnosti i rada studenata za vrijeme nastave; esej na odabranu temu (cca. 8-10 kartica).		

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
1.	<i>Kultura pamćenja i historija</i> , prir. Maja Brkljačić, Sandra Prlenda, Golden marketing-Tehnička knjiga, Zagreb 2006.
2.	Maurice Halbwachs, <i>La mémoire collective</i> , Paris, Presses Universitaires de France, 1950 (eng. izd. 1992).
3.	Jan Assmann, <i>Kulturno pamćenje: pismo, sjećanje i politički identitet u ranim visokim kulturama</i> , s njemačkog preveo Vahidin Preljević, Zenica, Vrijeme, 2005.
4.	Aleida Assmann, <i>Rad na nacionalnom pamćenju: kratka istorija nemačke ideje obrazovanja</i> , prevela Aleksandra Bajazetov-Vučen, Beograd, Biblioteka XX vek, 2002 (1993).
5.	Jay Winter, <i>War and Remembrance in the Twentieth Century</i> , Cambridge, Cambridge University Press, 1999.
6.	Svetlana Boym, <i>Budućnost nostalgije</i> , prev. Zia Gluhbegović, Srđa Simonović, Beograd, Geopoetika, 2005.
7.	<i>O Titu kao mitu: proslava Dana mladosti u Kumrovcu</i> , uredile Nevena Škrbić Alempijević, Kirsti Mathiesen Hjemdahl, Zagreb, Filozofski fakultet Sveučilišta, Srednja Europa, 2006.

Dopunska literatura:

Red. br.	Naziv
1.	<i>Lieux de memoire</i> , sous la direction de Pierre Nora, Paris, Gallimard, 1984-1992 (engl. izd. 1996-1998).
2.	<i>I luoghi della memoria</i> , a cura di Mario Isnenghi, Roma-Bari, Laterza, 1996-1997.
3.	<i>Orte der Erinnerung. Denkmal, Gedenkstätte, Museum</i> , hrsg. von Ulrich Borsdorf und Heinrich Theodor Grütter, Frankfurt a.M., Campus Verlag, 1999.
4.	<i>Kultura sjećanja: 1941.: povijesni lomovi i svladavanje prošlosti</i> , uredili Sulejman Bosto, Tihomir Cipek i Olivera Milosavljević, Zagreb, Disput, 2008.
5.	Dunja Rihtman-Auguštin, <i>Ulice moga grada</i> ; Beograd, Biblioteka XX vek, 2000.
6.	Stefano Petrunaro, <i>Pisati povijest iznova. Hrvatski udžbenici povijesti 1918-2004.</i> , preveo Franko Dota, Zagreb, Srednja Europa, 2009. (2006).

NASTAVU IZVODE:**Voditelj:**

dr. Stefano Petrunaro, Sveučilište Ca' Foscari, Venecija

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime

--	--

Naslov kolegija:	Svakodnevice zagrebačkog građanstva u 19. i 20. stoljeću		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		X
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
Upoznavanje studenata s raznolikim aspektima građanske svakodnevice u kontinuitetima i diskontinuitetima 19. i 20. stoljeća			
Okvirni sadržaj predmeta: Temeljni pojmovi vezani uz građanstvo i osnovni demografski podaci; struktura zagrebačkog staleškog građanstva i njegova kultura svakodnevice; uspon modernog građanstva; ritam urbanizacije; školovanje, politički i nacionalni pogledi modernog građanstva; moderna građanska kultura i njeni promicatelji; svakodnevni život- familijarni život, dokolica, kultura stanovanja; položaj žena i djece; kultura smrti; utjecaj ratova, velikih gospodarskih kriza i elementarnih nepogoda na svakodnevicu zagrebačkog građanstva, zagrebačko potrošačko društvo, stari i novi Zagreb, zagrebačka <i>kvartologija</i> .			
Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:			
Stjecanje temeljnih saznanja o razvoju i svakodnevici zagrebačkog građanstva; upućivanje na kulturnohistorijska, mikrohistorijska i interdisciplinarna istraživanja			
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:			
Aktivnost studenata na nastavi, evaluacija nastave od strane studenata, uspjeh na ispitu			
Literatura potrebna za polaganje ispita:			
Red. br.	Naziv		
1.	Sikirić, Zvezdana, Građani slobodnog i kraljevskog grada Zagreba prema Knjizi građana 1733-1799, RZHP 29, 1996., 103-128.		
2.	Iskra Iveljić, Očevi i sinovi, Privredna elita Zagreba u 2.polovici 19.st., Zagreb, 2007., 278-414.		
3.	Đuro Szabo, Stari Zagreb, Zagreb, 1971. ili F. Buntak, Povijest Zagreba, Zagreb, 1996. ili I. Karaman-I. Kampuš, Tisućljetni Zagreb: od davnih naselja do suvremenog velegrada, Zagreb, 1994. ili I. Perić, Zagreb od 1850. do suvremenog velegrada, Zagreb, 2006.		

	Valentina Gulin-Zrinić, Kwartovska spika, Zagreb, 2009. Zagreb – modernost i grad (ur. Feđa Vukić), Zagreb, 2003.
Dopunska literatura:	
Red. br.	Naziv
1.	Bidermajer u Hrvatskoj, Zagreb, 1997.; Historicismizam u Hrvatskoj, Zagreb, 2000.; Secesija u Hrvatskoj, Zagreb, 2004.
2.	24 sata heroja: Mladen Kauzlarić – ukus međuratnog Zagreba, Muzej grada Zagreba, 2003.
3.	Zagreb i «Svijet»/»Svijet» i Zagreb dvadesetih..., Muzej grada Zagreba, 2006. Franjo M. Fuis, Podzemni Zagreb i druge reportaže (1934.-1941.), Koprivnica, 2003.
4.	Josip Horvat, Preživjeti u Zagrebu: dnevnik 1943-1945, Zagreb 1989. Ante Marinović-Uzelac, Socijalni prostor grada, Zagreb, 1978. Ivo Maroević, Hrvatska arhitektura pedesetih : kontinuitet moderne u okruženju socijalizma, Život umjetnosti: časopis za suvremena likovna zbivanja, 38 (2004), 71-72, 141-145. Ivo Maroević, Zagreb njim samim, Zagreb, 1999. Dunja Rihtman-Auguštin, Ulice moga grada: antropologija domaćeg terena, Beograd, 2000.

NASTAVU IZVODE:

Voditelj: prof. dr. Iskra Iveljić, prof. dr. Ivica Šute

--

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime

Naslov kolegija:	Svakodnevnica socijalističke Hrvatske		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		

	Usmeno	70% na temelju odabrane literature
	Pismeno i usmeno	
	Ostali načini	30% sudjelovanje u raspravi

Cilj predmeta:

Cilj je utvrditi glavne odrednice povijesti svakodnevnoga života u Hrvatskoj u razdoblju od 1945. do 1990. godine te utjecaj političkih, gospodarskih i društvenih okolnosti na razinu životnoga standarda i blagostanja. Interdisciplinarnim pristupom uspostavljat će se veze domaće i inozemne literature s domaćim izvorima te stvarati pretpostavke za samostalan istraživački rad na području povijesti svakodnevice XX. st.

Okvirni sadržaj predmeta:

Hrvatska je u desetljećima poslije Drugoga svjetskoga rata prolazila kroz dugo razdoblje ubrzanog gospodarskog i društvenog razvoja te krajem sedamdesetih dosegla najvišu razinu blagostanja u socijalizmu, a potom zašla u krizne osamdesete. Ubrzana industrijalizacija i urbanizacija utjecale su na niz drugih modernizacijskih procesa, među kojima i na oblikovanje potrošačkoga društva, što se osjetilo na raznim područjima svakodnevnoga života. Teme kao što su opremanje stambenoga prostora trajnim potrošnim dobrima, motorizacija i uključivanje u masovni turizam nije moguće razmotriti bez sagledavanja političke, ekonomske i ideološke pozadine, bez konteksta koji čine specifični jugoslavenski socijalizam i otvorenost državnih granica. U takvim su okolnostima svakodnevicu činili kupovina u inozemstvu kao i ideologizirani praznici i rituali, te poriv prema konzumerizmu kao i socijalističko iščekivanje komunizma. U analizi pojedinih fenomena svakodnevice kao primjeri će se koristiti razni oblici pisane i audiovizualne građe.

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Studenti će moći prepoznati osobitosti svakodnevnoga života u socijalističkoj Hrvatskoj, utvrditi različite faze u razvoju pojedinih fenomena povijesti svakodnevice, znati kritički pristupati postojećoj literaturi iz toga područja, analizirati raznovrsne povijesne izvore te argumentirano raspravljati.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Od studenata se očekuje aktivno sudjelovanje u nastavi, u obliku rasprave o ponuđenim izvorima i literaturi, što donosi 30% ocjene. Usmeni ispit polaže se prema dogovorenoj literaturi i donosi 70% ocjene. S obzirom na bodovnu vrijednost kolegija, odabrana ispitna literatura ne smije biti opsega manjeg od 300 stranica.

Vijeće programa, u suradnji s nositeljem predmeta, organizirat će vrednovanje nastave putem anonimne ankete.

Literatura potrebna za polaganje ispita: (izborna)

Red. br.	Naziv
1.	Adrić, Iris i dr., ur, <i>Leksikon YU mitologije</i> . Postscriptum i Rende, Zagreb i Beograd, 2004.
2.	Čale Feldman, Lada, Ines Prica, ur., <i>Devijacije i promašaji. Etnografija domaćeg socijalizma</i> . Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, 2006.
3.	Dijanić, Dijana, Mirka Merunka-Golubić, Iva Niemčić, Dijana Stanić, <i>Ženski biografski leksikon. Sjećanje žena na život u socijalizmu</i> . Centar za ženske studije, Zagreb, 2004.

4.	Družić, Ivo, ur., <i>Hrvatski gospodarski razvoj</i> . Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Politička kultura, Zagreb, 2003.
5.	Duda, Igor, <i>Pronađeno blagostanje. Svakodnevni život i potrošačka kultura u Hrvatskoj 1970-ih i 1980-ih</i> . Srednja Europa, Zagreb, 2010. (U pripremi za tisak!)
6.	Duda, Igor, <i>U potrazi za blagostanjem. O povijesti dokolice i potrošačkog društva u Hrvatskoj 1950-ih i 1960-ih</i> . Srednja Europa, Zagreb, 2005.
7.	Mirković, Igor, <i>Sretno dijete</i> . Fraktura, Zaprešić, 2005.
8.	Novak, Božidar, <i>Hrvatsko novinarstvo u 20. stoljeću</i> . Golden marketing i Tehnička knjiga, Zagreb, 2005.
9.	Senjković, Reana, <i>Izgubljeno u prijenosu. Pop iskustvo soc culture</i> . Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, 2008.
10.	Sklevicky, Lydia (prir. Dunja Rihtman-Auguštin), <i>Konji, žene, ratovi</i> . Ženska infoteka, Zagreb, 1996.
11.	Škarica, Siniša, <i>Kad je rock bio mlad. Priča s istočne strane 1956.–1970</i> . VBZ, Zagreb, 2005.
12.	Vončina, Nikola, <i>TV osvaja Hrvatsku. Prilozi za povijest radija i televizije u Hrvatskoj III (1954.–1958.)</i> . Treći program HR, Posebno izdanje, Zagreb, 1999.
13.	Vukonić, Boris, <i>Povijest hrvatskog turizma</i> . Prometej, Zagreb, 2005.

Dopunska literatura: (izborna)

Red. br.	Naziv
1.	Crowley, David, Susan E. Reid, ur., <i>Socialist Spaces. Sites of Everyday Life in the Eastern Bloc</i> . Berg, Oxford i New York, 2000.
2.	Luthar, Breda, "Remembering Socialism. On Desire, Consumption and Surveillance", <i>Journal of Consumer Culture</i> , 2006., 2, 229-259.
3.	Palairt, Michael, "The Rise and Fall of Yugoslav Socialism. A Case Study of the Yugo Automobile Enterprise 1954–92", <i>Economic Transformations in East and Central Europe. Legacies from the Past and Policies for the Future</i> , David F. Good, ur., Routledge, London, 1994., 93–109.
4.	Patterson, Patrick Hayder, "Truth Half Told. Finding the Perfect Pitch for Advertising and Marketing in Socialist Yugoslavia, 1950–1991", <i>Enterprise and Society</i> , 2003., 4, 179–225.
5.	Reid, Susan E., David, Crowley, ur., <i>Style and Socialism. Modernity and Material Culture in Postwar Eastern Europe</i> . Berg Publishers, Oxford i New York, 2000.

NASTAVU IZVODE:

Voditelj:

dr. sc. Igor Duda, izv. profesor, Filozofski fakultet, Pula

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime

Naslov kolegija:	Ženske udruge u prvoj polovici 20. stoljeća		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		X
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
<p>Kolegij će prikazati razvoj i djelovanje ženskih udruga u Hrvatskoj od početka 20. stoljeća do Drugog svjetskog rata u kontekstu socijalnih, političkih i kulturnih procesa toga razdoblja. Cilj je ukazati kako se kroz proučavanje manjih, specifičnih segmenata društva može dobiti dublji uvid u djelovanje, širenje i posljedice makro procesa (primjerice demokratizacije, nacionalizacije, raspada Austro-Ugarske i stvaranja Jugoslavije). Ženske udruge pri tome nisu puki receptori već aktivni sudionici promjena te se na primjeru njihovog djelovanja mogu analizirati strategije promicanja i širenja ideja i umrežavanja. Poseban problem su promjene i tranzicije kroz koje ženske udruge prolaze usporedno s političkim i socijalnim promjenama te politika koju vode kako bi se izborile za što bolju poziciju u državi, društvu i unutar šireg ženskog pokreta. Napokon, kroz obradu djelovanja ženskih udruga otvara se niz tema: dinamične promjene u položaju žena u prvoj polovici 20. stoljeća, utjecaj i uloga nevladinih organizacija, značajne žene toga razdoblja i njihovo umrežavanje, socijalna povijest prve polovice 20. stoljeća.</p>			
Okvirni sadržaj predmeta:			
<p>Teorijski aspekti rodne povijesti; Razvoj ženskih udruga s posebnim osvrtom na Zemaljsku gospojinsku udruhu za naobrazbu i zaradu ženskinja u Hrvatskoj i Slavoniji, Udrugu učiteljica Kraljevine Hrvatske i Slavonije, Jugoslavenski ženski savez, Udrugu univerzitetski obrazovanih žena i Hrvatsku ženu; Međunarodna aktivnost domaćih ženskih udruga: internacionalni savezi (ICW, IAW, The Women's International League for Peace and Freedom), lokalni savezi (Mala ženska antanta, Jednota slavenskih žena, Balkanski savez). Društveni ili politički projekti koje su udruge aktivno pomagale ili mu se suprotstavljale: pacifizam, jugoslavenski unitarizam, demokracija, politička i ekonomska suradnja balkanskih ili srednjoeuropskih zemalja, obrazovne reforme. Specifične „ženske“ akcije udruga: promicanje prava žena na obrazovanje, prava na zapošljavanje, politička prava, problematizacija položaja žena u društvu. Politika ženskih udruga- pravila, strategije, sukobi, uspjesi i neuspjesi. Ženske udruge kao prostor umrežavanja žena, socijalnog</p>			

etabliranja, druženja, potpore, zabave, prijateljstva i putovanja.

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Studenti će se upoznati s teoretskom bazom rodne povijesti i specifičnim znanjem o radu ženskih udruga i općenito položaju žena u Hrvatskoj u prvoj polovici 20. stoljeća te steći širi uvid u strategije i utjecaje glavnih političkih i društvenih procesa toga razdoblja.

Razvijat će se analitički i problemski pristup izvorima i tekstovima (koji će biti pripremljeni za nastavu).

Razvijat će se vještine diskusije i argumentiranog iznošenja mišljenja i ideja.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Studentsko napredovanje pratit će se kroz njihovu aktivnost na nastavi te ispunjavanje dogovorenih obaveza, a kvalitetu i uspješnost izvedbe nastave ocijeniti će sami studenti u anonimnoj anketi na kraju kolegija.

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
1.	Karen Offen, ur. <i>Globalizing feminisms 1789-1945</i> . London i New York, 2010.,133-170.
2.	Jovanka Kecman. <i>Žene Jugoslavije u radničkom pokretu i ženskim organizacijama 1918-1941</i> . Beograd, 1978.
3.	Lucija Benyovsky. „Dobrotvorna gospojinska društva u Hrvatskoj od osnivanja do Prvog svjetskog rata“. <i>Časopis za suvremenu povijest</i> 30/1 (1998). 73-93.

Dopunska literatura:

Red. br.	Naziv
1.	S. P. Ramet. <i>Gender Politics in the Western Balkans: Women and Society in Yugoslavia and the Yugoslav Successor States</i> . University Park, PA, 1999.
2.	I. Sulkunen, L. Nevala-Nurmi, P, Markkola, ur. <i>Suffrage, Gender and Citizenship. International Perspectives on Parliamentary Reforms. Newcastle upon Tyne ,2009.</i>
3.	K. Passmore, ur. <i>Women, Gender and Fascism in Europe 1919-1945</i> . Manchester, 2003.
4.	Iskra Iveljić, <i>Očevi i sinovi. Privredna elita Zagreba u drugoj polovici 19. stoljeća</i> , Zagreb, 2007.
5.	Ida Ograjšek Gorenjak, <i>Opasne iluzije: Rodni stereotipi u međuratnoj Jugoslaviji</i> , Zagreb, 2014.
6.	Dubravka Peić Čaldarević. „Osnovne karakteristike profesionalnih djelatnosti žena u Hrvatskoj između dvaju svjetskih ratova (1919-1941)“, <i>Časopis za suvremenu povijest</i> 29/3 (1997): 491-503.
7.	L.J. Rupp, ‘Transnational Women’s Movements’, <i>European History Online</i> . Dostupno na : http://ieg-ego.eu/en/threads/transnational-movements-and-organisations/international-social-movements/leila-j-rupp-transnational-womens-movements
	Andrea Feldman, prir. <i>Žene u Hrvatskoj: ženska i kulturna povijest</i> . Zagreb,

	2004., str. 235-247.
	Sandra Prlenda. „Prema povijesti jugoslavenskih feminizama“. U <i>Kako je bilo... O Zagorki i ženskoj povijesti</i> , ur. Sandra Prlenda, 191-203. Zagreb, 2011.

NASTAVU IZVODI:

Voditelj: doc.dr.sc. Ida Ograjšek Gorenjak

Naslov kolegija:	Povijesna epidemiologija modernoga doba		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		X
	Pismeno i usmeno		
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
<p>Cilj predmeta je ispitati mogućnosti konceptualizacije bolesti kao društvenoga fenomena. Pri tom će se odnos bolesti i društva pokušati sagledati u okviru teorije o patocenozi kao dihotomni odnos određen težnjom bolesti da se održi u nekom društvu i težnjom društva da se oblikuje kao sustav kolektivne obrane protiv bolesti.</p> <p>Također, nastojat će se afirmirati interdisciplinarni pristup u istraživanju socijalne povijesti te u inovativnom prevladavanju metodoloških ograničenja s kojima se povijesna metoda u tim istraživanjima susreće.</p>			
Okvirni sadržaj predmeta:			
<p>Sadržajnu okosnicu predmeta predstavlja multiperspektivno problematiziranje bolesti kao društvene pojave. Kao teorijska osnova takvog pristupa i polazišna točka u razmatranjima uzete su postavke teorije o patocenozi po kojoj je svaka bolest određena suodnosom svih bolesti koje istovremeno supostoje na istom mjestu. Pri tom su kulturne i društvene datosti vremena istodobno činitelji postignutog ekvilibrija i buduće promjene.</p> <p>Predmet razmatranja bit će velike epidemijske bolesti modernoga doba zastupljene na hrvatskom prostoru (velike boginje, kolera, dizenterija, malarija, sifilis, tuberkuloza, pandemijaska influenza)</p> <p>Razmatrat će se istraživački i metodološki pristupi (i mogućnosti) te dosadašnje spoznaje onoga što bi se moglo nazvati socijalnom poviješću bolesti.</p>			

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Razvijene sposobnosti problematiziranja, konceptualiziranja i kontekstualiziranja epidemioloških aspekata u sociopovijesnoj analizi; sposobnost metodološkog impostiranja slojevite sociopovijesne analize; poznavanje načela, mogućnosti i ograničenja kod interdisciplinarnog metodološkog povezivanja; usvojena proširena saznanja o metodološkim modelima primjenjivima u specifičnim istraživanjima socijalne povijesti.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Aktivnost studenata na nastavi i individualnim konzultacijama, evaluacija nastave od strane studenata, uspjeh na ispitu.

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
	F. F. Cartwright, <i>A Social History of Medicine</i> . London: Longmann, 1977.
	F. F. Cartwright, M. Biddiss, <i>Bolest i povijest</i> . Zagreb: Naknada Ljevak, 2006.
	M. D. Grmek, <i>Povijest side: počeci, širenje i uzroci jedne epidemijske bolesti naših dana</i> . Zagreb: Nakladni zavod Globus, 1996. (poglavlja 9. i 14.)

Dopunska literatura:

Red. br.	Naziv
	D. Couergau (ur.), <i>Methodology and epistemology of Multilevel Analysis: Approaches from Different Social Sciences</i> . Dordrecht: Springer Science + Business Media, 2003.
	A. W. Crosby, <i>America's forgotten pandemic: The Influenza of 1918</i> . Cambridge: Cambridge University Press, 1989.
	T. Dormandy, <i>The White Death: A History of Tuberculosis</i> . New York: Rochester University Press, 2000.
	Ž. Dugac, <i>Kako biti čist i zdrav: Zdravstveno prosvjeđivanje u međuratnoj Hrvatskoj</i> . Zagreb: Srednja Europa 2010.
	D. Koplow, <i>Smallpox: The Fight to Eradicate a Global Scourge</i> . Berkeley and Los Angeles, CA: University of California Press, 2003.
	D. Porter (ur.), <i>The History of Health and the Modern State</i> . Amsterdam: Rodopi, 1994.

	C. Quatel, <i>History of Syphilis</i> . Oxford: Polity, 1990.
--	---

NASTAVU IZVODI:

Voditelj:

doc. dr. sc. Nikola Anušić

Naslov kolegija:	Izvori i metode istraživanja u povijesnoj demografiji		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		X
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
<p>Cilj predmeta je osvijetliti različite poglede i znanstvene pristupe u povijesnodemografskim istraživanjima, utvrditi njihovu primjenjivost, kao i druge elemente i odnose koji otvaraju mogućnosti širega, produbljenijeg, ali također iznijansirano sagledavanja fenomena društvenopovijesnog razvoja stanovništva. Pritom bi se studenti upoznali s ključnim izvorima i istraživačkim metodama populacijskih procesa iz takozvanog predstatističkog i statističkog razdoblja koji su imali različite učinke: od trenutne promjene, do posrednih, dugoročnih promjena u strukturama stanovništva.</p>			
Okvirni sadržaj predmeta:			
<p>Kritička analiza i doseg izvora u povijesnodemografskim istraživanjima; ocjena validnosti izvora i uklanjanje njihovih nedostataka; primjena i doseg serijalnih izvora u povijesnodemografskim istraživanjima; metoda mikrosimulacije u primjeni popisa stanovništva prije modernih općih popisa; metoda „reprezentativne kapi“ (poznata kao Vekarićeva metoda) u predstatističkom istraživanju; genealoška metoda kao „potpora“ pri analizi matičnih knjiga i drugih izvora (primjerice <i>Stanja duša</i>); drugi metodološki postupci u povijesnodemografskim istraživanjima; utvrđivanje faktora utjecaja i korelacije na demografske trendove (klimatski, prehrambeni: obilje, nestašice, gladi; tradicijski, obiteljski, gospodarski i drugi faktori pri kontekstualizaciji kvantitativnih pokazatelja; interpretacija i generalizacija demografskih procesa do suvremenosti.</p>			
Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:			
Stjecanje dodatnih saznanja o metodološkim obrascima i mogućnostima odabira metoda u specifičnim prilikama povijesnog razvoja stanovništva Hrvatske; upućivanje			

na posebnosti društvene stvarnosti i posebnosti spoznajnih metoda te stvarnosti, osobito na razlike u raspoloživim izvorima na mikrorazini; poticanje samostalnog rada studenata na raznim vrstama izvora te određivanje granica usporedivosti kako bi se, bez smanjivanja analitičkih mogućnosti, izbjegle moguće greške.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Aktivnost studenata na nastavi i individualnim konzultacijama, evaluacija nastave od strane studenata, uspjeh na ispitu.

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
	V. Stipetić, N. Vekarić, <i>Povijesna demografija Hrvatske</i> . Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku. Zagreb- Dubrovnik, 2004.
	D. T. Rowland, <i>Demographic Methods and Concepts</i> . Oxford University Press, 2003.
	M. Bertoša, Matične knjige –arhivsko vrelo u demografskim previranjima predindustrijske Europe. <i>Vjesnik Državnog arhiva u Rijeci</i> 41-42 (2000), 315-352.
	S. Bertoša, Puljske matične knjige kao izvor za povijest migracija: doseljenici iz središnje Hrvatske, Ugarske i slovenskih zemalja pod austrijskom vlašću (1613.-1817.) <i>Povijesni prilozi</i> 19 (2000), 181-198.
	N. Vekarić, Metoda „reprezentativne kapi“ i genealoška metoda u povijesnoj demografiji. <i>Povijesni prilozi</i> 39 (2010), 23-38.

Dopunska literatura:

Red. br.	Naziv
	N. Vekarić, Mijene dobnih struktura i procesi demografske tranzicije, <i>Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku</i> , 35, 1997, 109-149.
	N. Vekarić i B. Vranješ-Šoljan,), Početak demografske tranzicije u Hrvatskoj. <i>Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU</i> (2009), 9-60.
	J. Čapo, <i>Vlastelinstvo Cernik: gospodarstvene i demografske promjene na hrvatskome selu u kasnome feudalizmu</i> . Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, 1991.
	Hannes Grandics, <i>Obitelj i socijalne promjene u hrvatskim selima (18. - 20. st.)</i> , FFpress, Zagreb, 2012.

NASTAVU IZVODI:

Voditelj: prof. dr. Iskra Iveljić

Suradnici: prof. dr. Božena Vranješ-Šoljan (prof. u miru)

Naslov kolegija:	Vizualizacija hrvatskog 19. stoljeća – građansko društvo, politika i umjetnost kroz vizualne izvore		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno	X	
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
<p>Cilj predmeta je upoznavanje s glavnim vizualnim izvorima za hrvatsku povijest 19. stoljeća i njihovom interpretacijom. Ovi izvori uključuju kako arhitekturu, slikarstvo i skulpturu, tako i predmete umjetničkog obrta, fotografije, grafike (ponajprije oleografije), karikature, plakate, skulpture i druge vizualne medije.</p> <p>Osim nastave u učionici, u sklopu predmeta predviđen je i posjet stalnim postavama i izložbama u muzejima i galerijama, ukoliko se one uklapaju u program izbornog kolegija, odnosno ukoliko se odnose na hrvatsku umjetnost i povijest 19. stoljeća. Ti posjeti služe kako bi se doktorandi upoznali s institucijama koje čuvaju vizualne izvore, odnosno kako bi im se olakšalo pronalaženje vizualnih izvora potrebnih za izradu njihovih doktorskih disertacija.</p> <p>Osim preko izložaba i posjete muzejskim institucijama doktorandi će biti upoznati s nacionalnim i međunarodnim bazama podataka vizualnih izvora.</p> <p>Predavanjima na kolegiju doktorandi će se, nadalje, upoznati s tipovima analize i interpretacije vizualnih izvora, teorijama i metodama, kao i korištenjem vizualnih izvora u odnosu na druge izvore u historiografiji.</p>			
Okvirni sadržaj predmeta:			
<p>Različiti teorijsko-metodološki pristupi istraživanju i interpretaciju vizualnih izvora predstaviti će se putem predavanja na fakultetu te putem terenske nastave.</p> <p>Na predavanjima na fakultetu osobita će se pozornost posvetiti temama vezanima za ključne osobe političkog i kulturnog života Hrvatske u 19. stoljeću poput biskupa Josipa Jurja Strossmayera, Ise Kršnjavog, bana Khuen-Héderváryja i kako su se političke ideologije koje su propagirali manifestirale na polju vizualnih umjetnosti.</p> <p>Nadalje, putem vizualnih izvora poput portreta, fotografija, nadgrobnih spomenika i arhitektonskih ostvarenja prikazati će se transformacija građanskog društva kroz 19. stoljeće.</p> <p>Terenske će se nastave, po mogućnosti, realizirati u Zagrebu na odabranim lokalitetima prikladnima za istraživanje vizualnih izvora vezanih za hrvatsku povijest 19. stoljeća (Mirogoj, palača Odjela za bogoštovlje i nastavu Zemaljske vlade u Opatičkoj 10, zgrada Hrvatskog državnog arhiva, itd.) te na izložbama i u muzejima.</p>			

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:	
<p>Slušanjem i polaganjem predmeta doktorandi će proširiti saznanja o temeljnim teorijskim paradigmatama, središnjim historijskim subdisciplinama i ključnim metodama i konceptima koji se mogu primijeniti na analizu vizualnih materijala iz takozvanog dugog 19. stoljeća u Hrvatskoj (odnosno razdoblja od kraja 18. stoljeća do 1918.). Putem terenskoga rada, izradom seminara u suradnji s nastavnikom te upoznavanjem s literaturom doktorandi će proširiti saznanja o specifičnim znanjima i vještinama odgovarajuće primjene teorija i metoda na vlastita istraživanja kao i prikladne teorijsko-metodološke konceptualizacije svog doktorskog rada. Dalje će unaprijediti vještinu analize i interpretacije vizualnih izvora (ikonografska, ikonološka i druge metode interpretacije) a s ciljem razvijanja vlastite šire teorijsko-metodološke kulture za daljnji profesionalni razvoj.</p> <p>Doktorandi će se upoznati s najnovijim istraživanjima s polja vizualnih umjetnosti 19. stoljeća u Hrvatskoj kao i mogućnosti primjene tih istraživanja u njihovim disertacijama, a s ciljem kontinuiranog unapređivanja vlastite istraživačke i analitičko-interpretativne prakse.</p>	
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:	
<p>Osnova za evaluaciju individualnog studentskog doprinosa bit će aktivnost na nastavi i konzultacijama te samostalni rad.</p> <p>Na kraju nastave predviđen je pisani seminarski rad. Doktorandi će dobiti priliku i sami ocijeniti nastavu u formi anonimne ankete.</p>	
Literatura potrebna za polaganje ispita:	
Red. br.	Naziv
1.	Peter Burke, Očevid. Upotreba slike kao povijesnog dokaza, Antibarbarus, Zagreb, 2003.
2.	Iskra Iveljić, Očevi i sinovi: privredna elita Zagreba u drugoj polovici 19. Stoljeća, Leykam international, Zagreb, 2007.
3.	Olga Maruševski, Iso Kršnjavi kao graditelj, DPUH, Zagreb, 1986.
4.	Snješka Knežević, Zagrebačka zelena potkova, Školska knjiga, Zagreb, 1996.
Dopunska literatura:	
Red. br.	Naziv
1.	Bidermajer u Hrvatskoj, MUO, Zagreb, 1997.
2.	Historicizam u Hrvatskoj, MUO, Zagreb, 2000.
3.	Secesija u Hrvatskoj, MUO, Zagreb, 2004.
	Napomena: pojedinačna literatura bit će dogovarana s nastavnicima.

NASTAVU IZVODI:

Voditelj: dr. sc. Dragan Damjanović, izv. prof., Odsjek za povijest umjetnosti

Suradnik u nastavi (suzvođač):

Naslov kolegija:	Totalitarizam i masovna politika, 1900.-1945.		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		X
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
Upoznavanje studenata s konceptima i teorijama vezanima uz pojavu masovne politike i totalitarizma u prvoj polovici dvadesetoga stoljeća			
Okvirni sadržaj predmeta: Temeljni pojmovi vezani uz masovnu politiku i masovne pokrete; koncepti i teorije fašizma, totalitarizma; upoznavanje s načinima i praksom masovne mobilizacije i propagande; nasilje kao praksa; transnacionalni aspekti			
Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:			
Stjecanje temeljnih saznanja o osnovnim suvremenim konceptima i teorijama vezanima uz pitanja fašizma, masovne politike, totalitarizma; upućivanje na interdisciplinarni, transnacionalni i komparativni pristup istraživanjima			
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:			
Aktivnost studenata na nastavi, evaluacija nastave od strane studenata, uspjeh na ispitu			
Literatura potrebna za polaganje ispita:			
Red. br.	Naziv		
1.	Peter Grieder, "In Defense of Totalitarianism as a Tool of Historical Scholarship" in <i>Totalitarian Movements and Political Religions</i> , Vol. 8. No. 3., 2007.: 563.-589.		
2.	Hannah Arendt, <i>Izvori totalitarizma</i> , (Zagreb: Disput d.o.o., 2016.)		
3.	Maureen S. Hiebert: Theorizing Destruction: Reflections on the State of Comparative Genocide Theory, u: <i>Genocide Studies and Prevention</i> , br.3(2008).		
4.	Mark Biondich, Stjepan Radić, the Croatian Peasant Party, and the Politics of Mass Mobilization, 1904-1928, University of Toronto Press, Toronto-Buffalo-London 2000.		
Dopunska literatura:			
Red. br.	Naziv		
1.	Emilio Gentile, "Fascism, Totalitarianism and Political Religion: Definitions and Critical Reflections on Criticism of an Interpretation" in Roger Griffin, ed. <i>Fascism, Totalitarianism and Political Religion</i> (London and New York:		

	Routledge, 2005.), 32.-82.
2.	Constantin Iordachi, "Comparative Fascist Studies: an Introduction" in Constantin Iordachi, ed. <i>Comparative Fascist Studies: New Perspectives</i> (London and New York: Routledge, 2010.), 1.-51.
3.	The Holocaust - Origins, Implementation, Aftermath, ur. Omer Bartov; članak Saul Friedlaender - The Extermination of European Jews in historiography: Fifty years later (79-91)
4.	Cooperatives in Ethnic Conflicts: Eastern Europe in the 19th and early 20th Century (ed. Torsten Lorenz), Frankfurter Studien zur Wirtschafts- und Sozialgeschichte Ostmitteleuropas, band. 15, Berlin 2006., odabrana poglavlja;
5.	Roumen Daskalov, Debating the Past. Modern Bulgarian History – From Stambolov to Zhivkov, CEU Press 2011., 87-143.

NASTAVU IZVODE:

Voditelj: izv. prof. dr. Ivica Šute

--

Suradnici:

Red. br.	Ime i prezime
	doc. dr. Goran Hutinec

Naslov kolegija:	Tranzicija hrvatskih elita iz Habsburške Monarhije u jugoslavensku državu		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno	X	
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
Cilj predmeta je analizirati različite segmente hrvatske elite tijekom posljednje faze			

postojanja Habsburške Monarhije te prikazati njihovu višestranu tranziciju u novu jugoslavensku državu u razdoblju od početka 20. stoljeća do 1930-ih godina.

Naglasak predmeta bit će na pomnom razlikovanju kontinuiteta i diskontinuiteta u svrhu stvaranja široke i uravnotežene slike o hrvatskim elitama tijekom spomenute tranzicije, pri čemu će biti obuhvaćeni njihov javni i profesionalni kao i svakodnevni život. Jesu li elite bile spremne prilagoditi se novoj situaciji ili su bile sklonije pružiti otpor? Kako je tranzicija utjecala na njihov profesionalni i privatni život? Koje su bile njihove strategije za očuvanje položaja na društvenom vrhu? Jesu li uspjele zadržati svoj elitni status ili su ih (postupno ili naglo) zamijenili novi ljudi? Ako da, prema kojim kriterijima, odnosno jesu li nacionalna i politička pripadnost bili odlučujući faktori?

S obzirom da su elita, odnosno elite, vrlo široka kategorija temeljena na raznovrsnim kriterijima (društvenim, političkim, nacionalnim, gospodarskim, rodnim itd.) na predmetu neće biti moguće detaljno bavljenje tranzicijom svih njenih pripadnika. Budući da su opća politička i nacionalna pitanja već bila predmet istraživanja hrvatske, slovenske, srpske itd. kao i europske historiografije, predmet će biti prvenstveno usmjeren na druge aspekte – kulturne, obrazovne, gospodarske, društvene, rodne i znanstvene. To, naravno, ne znači da će nacionalna i politička problematika biti zanemarena. Iako će na nastavi fokus biti na plemstvu, privrednoj i intelektualnoj eliti (povjesničarima i sveučilišnim profesorima) te ženama, doktorandi će se moći usredotočiti na one elite za koje imaju poseban istraživački interes.

Središnji je cilj tako postavljenog rada na predmetu uspoređivanje mehanizama regrutacije elita u zadnjoj fazi habsburške i u prvoj fazi jugoslavenske države, s ukazivanjem na (ne)podudarnosti između naslijeđenih struktura, utjecaja i načina života s novom političkom stvarnosti.

Okvirni sadržaj predmeta:

Kritička analiza dosadašnjih istraživanja o elitama u hrvatskoj povijesti druge polovice 19. stoljeća i prve polovice 20. stoljeća te dominantnog prikaza Habsburške Monarhije i prve Jugoslavije u znanstvenoj literaturi; koncept tranzicije; teorije elita; glavna obilježja tranzicije iz habsburške u jugoslavensku državu; studije slučajeva (plemstvo i privredna elita; povjesničari i sveučilišni profesori; žene i sveučilište); komparacija tranzicije hrvatskih elita sa slovenskim i srpskim te srednjoeuropskim elitama.

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Produblјivanje znanja o Habsburškoj Monarhiji i prvoj Jugoslaviji, posebno tranziciji iz Habsburške Monarhije u jugoslavensku državu; stjecanje novih znanja o tranziciji hrvatskih elita iz Habsburške Monarhije u Jugoslaviji te tranziciji elita općenito; razumijevanje metodoloških specifičnosti rada na predloženim studijama slučajeva; razumijevanje problematike generalizacije na temelju obrađivanih studija slučajeva; stjecanje vještine samostalnog rada (doktorandi će obraditi studiju slučaja iz problematike tranzicije elita po vlastitom izboru); stjecanje vještine proučavanja hrvatske povijesti u širem regionalnom i europskom kontekstu te njezina kompariranja.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Aktivnost studenata na nastavi i individualnim konzultacijama, evaluacija nastave od strane studenata, uspjeh na ispitu.

Literatura potrebna za polaganje ispita:	
Red. br.	Naziv
1.	Pieter M. Judson, <i>Povijest Habsburškog Carstva</i> , Zagreb, 2018.
2.	<i>Jugoslavija u istorijskoj perspektivi</i> , Beograd, 2017.
3.	Judit Pál, Vlad Popovici (eds), <i>Elites and Politics in Central and Eastern Europe (1848-1918)</i> , Frankfurt am Main et al., 2014.
Dopunska literatura:	
Red. br.	Naziv
1.	Adam Kożuchowski, <i>The Afterlife of Austria-Hungary: The Image of the Habsburg Monarchy in Interwar Europe</i> , Pittsburgh, 2013.
2.	<i>The Entangled Histories of Vienna, Zagreb and Budapest (18th - 20th Century)</i> , Iskra Iveljić (ed.), Zagreb, 2015.
3.	Iskra Iveljić, <i>Anatomija jedne velikaške porodice – Rauchovi</i> , Zagreb, 2014.
5.	Ida Ograjšek Gorenjak, <i>Opasne iluzije: Rodni stereotipi u međuratnoj Jugoslaviji</i> , Zagreb, 2014.
6.	Dinko Župan, <i>Mentalni korzet: spolna politika obrazovanja žena u Banskoj Hrvatskoj (1868.- 1918.)</i> , Osijek, Slavonski Brod, 2013.
7.	Pieter Troch, <i>Nationalism and Yugoslavia: Education, Yugoslavism and the Balkans before World War II</i> , London – New York, 2015.
	Opširnija bibliografija: Selected Bibliography, http://croelite.ffzg.unizg.hr/
	Ostala specifična literatura u dogovoru s nastavnicima

NASTAVU IZVODI:

Voditelj: prof. dr. sc. Iskra Iveljić

Suradnici u nastavi: doc. dr. sc. Ida Ograjšek Gorenjak, doc. dr. sc. Branimir Janković, dr. sc. Željko Dugac, znan. savjetnik, prof. dr. Božena Vranješ-Šoljan, red. prof. u miru

Naslov kolegija:	Politika povijesti: teorijska polazišta i prakse u socijalističkoj Jugoslaviji i suvremenoj Hrvatskoj		
Broj ECTS bodova:	2	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		
	Ostali načini		X
Cilj predmeta:			

Cilj je predmeta upoznati teorijska i istraživačka polazišta politike povijesti kao znanstvene discipline i analitičke kategorije koja se bavi političko-legitimacijskim funkcijama različitih interpretacija povijesti u određenom vremenu. Cilj predmeta je i upoznati prakse povezane s politikama povijesti u socijalističkoj Jugoslaviji i suvremenoj Hrvatskoj. Teorijska će se znanja primijeniti u kritičkoj analizi ključnih dokumenata koji pokazuju kontinuitete i promjene u načinu na koji društva i njegove političke elite tematiziraju iskustva s poviješću od 1940-ih godina do danas. Analizirat će se kako se i zašto povijest upotrebljava za aktualne političke potrebe, značenja koja se u određenom vremenu pridaju određenim prošlim događajima te posljedice koje proizlaze iz takvih tumačenja i takve uporabe prošlosti. Odabrani dokumenti će se promatrati kao instrumenti prenošenja službeno sankcioniranog sjećanja te analizirati u kontekstu vremena u kojemu su nastali, čime će studenti produbiti i svoja znanja u razdobljima koja se proučavaju i svoje analitičke vještine. Osobita pozornost posvetit će se ključnim akterima različitih politika povijesti u pojedinim analiziranim razdobljima.

Okvirni sadržaj predmeta:

Kroz obradu djelovanja različitih politika povijesti otvara se niz tema i dobiva uvid u različite makroprocese: pitanja identiteta i traume; način na koji određena značenja i tumačenja koja se pridaju prošlosti ostvaraju legitimacijsku ili (dez)integracijsku funkciju u društvima socijalističke Jugoslavije i suvremene Hrvatske ili omogućuju razgraničenje prema državi i poretku koji su prethodili razdoblju u kojemu nastaju određene politike povijesti; način na koji određene politike povijesti polariziraju društvo stvarajući podijeljeno sjećanje na događaje poput Drugog svjetskog rata ili ratova 1991.–1995. na (post)jugoslavenskom prostoru.

Kritički će se analizirati dokumenti poput odabranih tekstova Josipa Broza Tita o Drugom svjetskom ratu (primjerice članak *Borba naroda porobljene Jugoslavije* iz 1944. ili politički referat na V. kongresu KPJ 1948.), programatski dokumenti (npr. M. Đilas, *O nacionalnoj istoriji kao vaspitnom predmetu*), odabrani dijelovi knjiga koje su predstavljale službene historije (npr. *Historija naroda Jugoslavije*, *Pregled istorije SKJ*), polemike koje su proizašle iz rasprava o tim djelima (npr. primjedbe Instituta za historiju radničkog pokreta na *Pregled istorije Jugoslavije*), govor Franje Tuđmana na I. saboru HDZ-a, Izvorišne osnove Ustava Republike Hrvatske, Deklaracija o Domovinskom ratu, Deklaracija o Oluji, Dokument dijaloga, polemike o udžbenicima i školskim programima povijesti.

Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:

Studenti će steći teorijska znanja o politici povijesti kao znanstvenoj disciplini i analitičkoj kategoriji. Proučavajući odabrane dokumente, produbit će svoja znanja o razdobljima koja se proučavaju, kao i razvijati svoje analitičke vještine u radu s primarnim povijesnim izvorima. Razvijat će prezentacijske vještine, a sudjelovanjem u raspravama argumentirano će iznositi svoja gledišta i prosudbe.

Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:

Pratit će se i vrednovati studentska aktivnost na nastavi, na individualnim konzultacijama te ispunjavanje dogovorenih obveza. Studenti će analizirati odabrane dokumente u dogovoru s nastavnikom, predstaviti rezultate svoje analize i sudjelovati u

nastavi postavljanjem pitanja te raspravljanjem o proučavanim dokumentima. Kvaliteta i uspješnost nastave evaluirat će se anonimnom studentskom anketom na kraju kolegija.

Literatura potrebna za polaganje ispita:

Red. br.	Naziv
1.	Snježana Koren, <i>Politika povijesti u Jugoslaviji: Komunistička partija Jugoslavije, nastava povijesti, historiografija</i> , Zagreb, 2012., str. 9-16 (uvodno poglavlje).
2.	Stevo Đurašković <i>Politike povijesti: pregled razvoja discipline u Hrvatskoj i Slovačkoj, Politička misao</i> 3-4 (2008)
3.	Edgar Wolfrum, <i>Erinnerungskultur und Geschichtspolitik als Forschungsfelder</i> (2010) – opcionalno.
4.	Ostala literatura potrebna za analizu dokumenta – ovisno o dokumentu koji se analizira, u dogovoru s nastavnicom

Odabrani dokumenti (analiza prema interesima studenata i u dogovoru s nastavnicom):

Red. br.	Naziv
1.	Josip Broz Tito, <i>Borba naroda porobljene Jugoslavije</i> (1944)
2.	Josip Broz Tito, referat održan na V. kongresu KPJ (1948)
3.	M. Đilas, <i>O nacionalnoj istoriji kao vaspitnom predmetu</i> (1950)
4.	Diskusija o „Istoriji naroda Jugoslavije“, <i>Nova misao</i> 11/1953.
5.	Primjedbe Instituta za historiju radničkog pokreta u Zagrebu na <i>Pregled istorije SKJ</i> (1964.)
6.	Odabrana poglavlja iz udžbenika objavljenih u 1970-ima i 1980-ima
7.	Govor Franje Tuđmana na Prvom općem saboru HDZ-a 1990.
8.	Nediljko Mihanović, <i>Izvjeste o stanju školskih udžbenika</i> (1992.)
9.	Odabrana poglavlja iz udžbenika objavljenih nakon 1990. o Drugom svjetskom ratu
10.	Izvorišne osnove hrvatskog Ustava iz 1990. i 2010.
11.	Deklaracije o Domovinskom ratu (2000.) i Oluji (2006.)
12.	<i>Jedna povijest, više historija</i> (2007.) i <i>Multiperspektivnost ili relativiziranje</i> (2008.) – odabrani dokumenti.
13.	Dokument dijaloga (2018.)

NASTAVU IZVODI:

Voditelj: dr. sc. Snježana Koren, docent

--

3.5. Ritam studiranja i obaveze studenata. Uvjeti za napredovanje kroz studij, upisa u slijedeći semestar ili trimestar, odnosno slijedeću godinu studija, te preduvjeti upisa pojedinog predmeta.

Uvjeti za upis u 2. semestar: minimalno 14 bodova

Uvjeti za upis u 3. semestar: minimalno 34 bodova

Uvjeti za upis u 4. semestar: minimalno 51 bodova

Uvjeti za upis u 5. semestar: minimalno 61 bodova

Uvjeti za upis u 6. semestar: minimalno 69 bodova

3.6. Sustav savjetovanja i vođenja kroz studij, način odabira studenta, obaveze studijskih savjetnika i voditelja doktorskih radova, te doktorskih kandidata.

Vijeće programa dokorskog studija svakom studentu na početku provog semestra određuje savjetnika, a do kraja drugog semestra i mentora za izradu disertacije. Obaveze savjetnika su da pružaju savjete studentu tijekom studija (izbor predmeta, izbor tema za izradu radova koje je student obavezan izraditi tijekom studija, izbor teme za disertaciju itd.) i da u suradnji s mentorom prati njegov rad tijekom studija. Obaveze mentora su da vodi studenta kroz proces izrade doktorske disertacije. Jedan nastavnik može istodobno biti savjetnik najviše četvorici studenata, a mentor najviše dvojici studenata.

3.7. Popis predmeta i/ili modula koje studenti mogu izabrati s drugih poslijediplomskih doktorskih i specijalističkih studijskih programa.

U dogovoru sa savjetnikom i mentorom, a uz odobrenje Vijeća programa dokorskog studija, student može birati pojedine predmete ili pojedine module s drugih doktorskih studija. Količina nastave koju student sluša u okviru drugih doktorskih studija, osim u iznimnim slučajevima o kojima odlučuje Vijeće programa, ne može biti veća od trećine semestralnih nastavnih obaveza na matičnom dokorskom studiju u skladu s odredbom Statuta Sveučilišta u Zagrebu.

3.8. Opis predmeta i/ili modula koji se mogu izvoditi na stranom jeziku (uz navođenje jezika)

Za sada nije predviđeno.

3.9. Kriteriji i uvjeti prijenosa ECTS-bodova – pripisivanje bodovne vrijednosti predmetima koje studenti mogu izabrati s drugih studija na sveučilištu-predlagaču ili drugim sveučilištima.

Bodovi s drugih doktorskih studija bit će preračunati na način da će se uzeti u obzir visina opterećenja koju iskazuju. Preračunavanje bodova, koje će obaviti ili savjetnik ili mentor, verificirat će Vijeće programa dokorskog studija.

3. 10. Način završetka studija i uvjeti za prijavu teme dokorskog rada. Postupak i uvjeti za prihvaćanje teme dokorskog rada. Postupak i uvjeti ocjene dokorskog rada. Uvjeti i način obrane dokorskog rada.

U dogovoru sa svojim savjetnikom temu disertacije Vijeću programa doktorskog studija predlaže kandidat. Vijeće programa bira mentora (komentora) i prosljeđuje prijedlog teme disertacije Fakultetskom vijeću. Temu disertacije prihvaća fakultetsko vijeće.

Disertaciju ocjenjuje povjerenstvo koje predlaže Vijeće programa, a imenuje Fakultetsko vijeće. Povjerenstvo mora imati najmanje tri člana. Broj članova povjerenstva mora biti neparan. Izvještaj o disertaciji (ocjenu) piše predsjednik povjerenstva, a supotpisuju ga članovi povjerenstva ukoliko su suglasni s ocjenom. Ukoliko se članovi povjerenstva ne mogu suglasiti oko ocjene disertacije, svaki član povjerenstva piše svoj izvještaj o disertaciji. Izvještaj (izvještaje) o disertaciji prihvaća Fakultetsko vijeće.

Kandidat članovima povjerenstva za ocjenu disertacije predaje onoliko neuvezanih primjeraka disertacije koliko ima članova povjerenstva. Nakon što je Fakultetsko vijeće prihvatilo ocjenu (ocjene) povjerenstva kandidat predaje deset uvezanih primjeraka disertacije referentu za poslijediplomske doktorske studije.

Obrana disertacije je javna i odvija se pred povjerenstvom u punom sastavu. Mentor mora biti član povjerenstva, ali ne može biti predsjednik povjerenstva.

Disertacija je s uspjehom obranjena u slučaju da ju je pozitivno ocijenila većina članova povjerenstva. Ocjena obrane disertacije iznosi se u pisanom obliku u posebno predviđeni formular.

3.11. Uvjeti pod kojima studenti koji su prekinuli studij ili su izgubili pravo studiranja na jednom studijskom programu mogu nastaviti studij.

Uvjete pod kojima student koji je prekinuo studij ili je izgubio pravo studiranja na jednom studijskom programu može nastaviti studij u svakom pojedinačnom slučaju određuje Vijeće programa doktorskog studija.

3.12. Uvjeti pod kojima polaznik stječe pravo na potvrdu (certifikat) o apsolviranom dijelu doktorskog studijskog programa kao dijelu cjeloživotnog obrazovanja.

Polazniku studija se na kraju svakog semestra izdaje transkript. Certifikat se može izdati nakon 3. semestra i obavljenih obveza iz prva tri semestra.

3.13. Uvjeti i način stjecanja doktorata upisom doktorskog studija i izradom doktorskog rada bez pohađanja nastave i polaganja ispita.

Uz uvjete koje u svakom pojedinačnom slučaju propisuje Vijeće programa doktorskog studija student koji je upisao doktorski studij i bez pohađanja nastave i bez polaganja ispita može steći doktorat zanosti. Postupak izbora mentora, odobrenja teme doktorskog rada, ocjene i obrane disertacije isti je kao i za studente koji su pohađali

nastavu i položili sve propisane ispite. isti je kao i za studente koji su pohađali nastavu i položili sve propisane ispite.

Izrada doktorske disertacije izvan doktorskog studija dijelom je regulirana Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

4. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

4.1. Mjesta izvođenja doktorskog programa.

Doktorski studij se izvodi u prostoru Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U slučaju potrebe nastava se može izvoditi i izvan fakulteta, u prostoru drugih ustanova (arhiva, muzeja, knjižnica, galerija itd). Dio nastave moguće je izvoditi i na terenu.

4.2. Podaci o prostoru i oprema predviđena za izvođenje studija, posebno podaci o istraživačkim resursima (istraživačka oprema, ljudski resursi).

Filozofski fakultet raspolaže s prostorom i svom opremom potrebnom za izvođenje studija, uključujući i biblioteke koje raspolažu s knjižnim fondovima koji studentima osiguravaju osnovnu literaturu. Na Odsjeku za povijest, koji je kao predlagač doktorskog studija, zaposlena je većina nastavnika kompetentnih za izvođenje nastave na doktorskom studiju.

4.3. Popis znanstvenih i razvojnih projekata na kojima se temelji program doktorskog studija.

Prethodni projekti:

Temeljni dokumenti hrvatske povijesti

Etnički i kulturni identiteti u Hrvatskoj i izgradnja Hrvatske nacije

Hrvatske integracijske ideologije

Utjecaj ideologije Hrvatske seljačke stranke na hrvatski narod 1904.-1941.

Hrvatska modernog i suvremenog doba: evropski modeli i hrvatski identiteti

Temeljni dokumenti hrvatske povijesti

Ideologija, etnicitet, grad i selo u hrvatskom društvu u 20. stoljeću

Hrvatska historiografija i nastava povijesti (19. i 20. stoljeće)

Hrvatska u socijalističkoj Jugoslaviji

Projekti u posljednjih 5 godina:

Hrvatska zaklada za znanost: *Tranzicija hrvatskih elita iz Habsburške Monarhije u jugoslavensku državu*

Projekti koji su definirani i izvode se u sklopu prioritetnih tema istraživanja Filozofskog fakulteta:

Povijesni, društveni i psihološki aspekti posredovanja i recepcije narativa o ratu devedesetih u Hrvatskoj;

Povijest mreža, razmjena i mobilnosti; Historiografija i drugi oblici posredovanja i recepcije povijesti;

Povijest naselja, prostora i okoliša; Kulturne politike i baština na hrvatskom povijesnom prostoru;

Povijest nasilja i solidarnosti.

Projekti Sveučilišta u Zagrebu:

Hrvatska i Slovačka - povijesne paralele i veze (od 1780. do danas); Prosvjetne i kulturne veze Zagreba, Beča i Budimpešte od kraja 18. do sredine 20. stoljeća;

Hrvatska historiografija modernog i suvremenog doba;

Kako poučavati prošlost za svijet budućnosti? Konsenzus iz Beutelsbacha, „alternativne činjenice“ i post-modernističko „anything goes“;

Neki aspekti ustaškog terora u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj

4.4. Institucijsko rukovođenje doktorskim programom

Doktorskim studijem upravlja Vijeće programa. Vijeće programa čine svi nastavnici koji sudjeluju u izvođenju nastave na poslijediplomskom doktorskom studiju. Vijeće programa predlaže voditelja dokorskog programa koji rukovodi studijem i njegovog zamjenika. Voditelj i zamjenik voditelja dokorskog programa biraju se na mandat od dvije godine. Voditelja dokorskog programa na prijedlog Vijeća programa bira Fakultetsko vijeće, a na prijedlog Fakultetskog vijeća imenuje ga dekan. Vijeće programa bira tajnika, koji u suradnji s voditeljem vodi operativne poslove vezane uz doktorski studij.

U suradnji s voditeljem i tajnikom Vijeće programa donosi sve bitne odluke u vezi sa studijem studijem i nadzire izvođenje nastave. U isključivoj je kompetenciji Vijeća da utvrđuje zadovoljavaju li kandidati uvjete propisane za upis na studij. U spornim slučajevima, odluku o tome može li student upisati slijedeći semestar, odnosno ispunjava ili uopće uvjete za nastavak studija, to jest ima li sposobnosti za znanstveni rad donosi isključivo Vijeće programa. Nadalje, Vijeće programa daje suglasnost za upis izbornih kolegija, nadzire izvršavanje obaveza studenata i nastavnika koji sudjeluju u izvođenju programa studija. Osim što kontrolira izvođenje programa poslijediplomskog dokorskog studija, Vijeće programa definira strategiju znanstvenog istraživanja koja se provodi u okviru programa. S tim u vezi Vijeće programa planira teme koje koje studenti obrađuju tijekom studija u formi izvornih znanstvenih radova odnosno u obliku doktorske disertacije.

4.5. Ugovorni odnosi između studenata i nositelja dokorskog studija, odnosno suradnih institucija: za stjecanje kreditnih bodova, izvođenje istraživačkog rada, obranu doktorske disertacije, ostvarivanje obvezatnih i izbornih aktivnosti.

Prilikom upisa studija polaznici sklapaju s Filozofskim fakultetom ugovor.

4.6. Popis nastavnih radilišta (nastavnih baza) za provođenje studija (nastave i istraživačkog rada), suglasnost rukovoditelja nastavne baze u kojoj se odvija praktična nastava, izjava o postojanju potrebne opreme i prostora za izvođenje praktične nastave sukladno studijskom programu, te popis i kvalifikacija suradnika koji će izvoditi studij (nastavu i istraživački rad).

Glavnina nastave održavat će se na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Osim toga, sukladno specifičnim istraživačkim potrebama studenata, dio nastave će se odvijati u specijaliziranim institucijama (arhivi, muzeji, knjižnice), odnosno u formi terenske nastave, dakako, ukoliko je student involviran u rad na znanstveno-istraživačkom projektu koji uključuje takvu vrst istraživačkoga rada. Za planiranje i organizaciju toga tipa nastave bit će nadležan voditelj projekta. Odluku o distribuciji pojedinih oblika nastave donijet će mentor, vodeći računa o individualnim potrebama i interesima studenta.

4.7. Optimalan broj studenata koji se mogu upisati s obzirom na prostor, opremu i broj nastavnika, posebno obzirom na broj potencijalnih voditelja doktorskih tema.

Oko 15 studenata.

4.8. Financiranje dokorskog programa:

Školarinama, dodatnim sredstvima za organiziranje doktorskih radionica, okruglih stolova i slično suradnjom s partnerskim domaćim i stranim institucijama, sredstvima Odsjeka za povijest, Ministarstva kulture i MZOŠ-a te projektima npr. Hrvatske zaklade za znanost.

4. 10. Kvaliteta dokorskog programa:

a) način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe dokorskog studija, a posebno način sudjelovanja studenata u ocjenjivanju studijskog programa

Kvaliteta programa prati se: a) samoevaluacijom, b) studentskim evaluacijama, godišnji izvještaji doktoranada i mentora koji se upisuju u bazu OBAD. dr.sc.04 i dr.sc.05, c) internim i eksternim vrednovanjem izrađenih i objavljenih znanstvenih i stručnih radova studenata i onih radova nastavnika koji su u potpunosti ili djelomično nastali u okviru istraživačkih procesa vezanih uz doktorski studij.

b) praćenje realizacije ciljeva dokorskog programa (stjecanje znanja i vještina, ovladavanje tehnikama itd.)

Realizacija ciljeva dokorskog programa vidljiva je po broju završenih studenata, kvaliteti doktorskih radova i znanstvenih i stručnih članaka polaznika studija. Osim toga, edukacijski rezultati studenata koji će biti involvirani u preddiplomskoj i diplomskoj nastavi te njihov kreativni doprinos u znanstvenom i kulturnom životu općenito bit će također relevantan pokazatelj uspješnosti dokorskog programa.

c) institucijski mehanizmi za unapređenje kvalitete dokorskog programa

Osim na razini Filozofskog fakulteta, i pri Vijeću programa formirat će se stručno povjerenstvo koje će pratiti kvalitetu provedbe dokorskog studija. Njegov će zadatak

biti evaluirati sve segmente nastavnih i znanstveno-istraživačkih aktivnosti studenata i nastavnika nakon svakog realiziranog nastavnog ciklusa te predlagati konkretne mjere i modele poboljšavanja kvalitete doktorskog programa.

ZAVRŠNE NAPOMENE

Duboke i ubrzane društvene promjene na globalnoj, europskoj i svjetskoj razini, ali i specifične i također korjenite promjene s kojima je od 1990. godine suočeno hrvatsko društvo, ne ostavljaju, čini se, više prostora za sumnju u to da je danas, na početku 21. stoljeća, granicu između “dugog” 19. i “kratkog” 20. stoljeća, koja je u historiografiji svojedobno konvencionalno bila fiksirana na razdoblju Prvog svjetskog rata, eventualno moguće tolerirati još samo u operativnom, ali ne i u funkcionalnom smislu. Polazeći od toga, a imajući u vidu činjenicu da u hrvatskoj historiografiji navedena granica još uvijek velikim dijelom postoji i u funkcionalnom, to jest u istraživačkom smislu, što u mnogo čemu otežava razumijevanje hrvatske moderne i suvremene povijesti, primarni cilj programa poslijediplomskog doktorskog studija “Hrvatska moderna i suvremena povijest u europskom i svjetskom kontekstu” je da obrazuje stručnjake koji će hrvatsku povijest u razdoblju od kraja 18. stoljeća nadalje, sustavno početi promatrati, odnosno istraživati kao jedinstvenu cjelinu, uzimajući pritom u obzir europski i svjetski kontekst. Prema tome, osnovna zadaća predloženog doktorskog studija je obrazovati kompetentne stručnjake za modernu i suvremenu hrvatsku povijest koji će već tijekom studija, u svojim doktorskim disertacijama, a osobito u svom kasnijem radu, bitno obogatiti, ali u mnogo čemu izmijeniti postojeće znanje o hrvatskoj modernoj i suvremenoj povijesti i na taj način pridonijeti razumijevanju hrvatske sadašnjosti kao i definiranju smjerova kretanja njezinog društva u budućnosti.